

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2017/2196**2017 m. lapkričio 24 d.****dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi elektros sistemos avarijų šalinimo ir veikimo atkūrimo reikalavimai****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003 ⁽¹⁾, ypač į jo 6 straipsnio 11 dalį,

kadangi:

- (1) siekiant išlaikyti energijos tiekimo saugumą, didinti konkurencingumą ir užtikrinti, kad visi vartotojai galėtų pirkti energiją priimtinomis kainomis, būtina turėti visiškai veikiančią jungtinę energijos vidaus rinką;
- (2) siekiant užtikrinti tinkamą elektros energijos vidaus rinkos veikimą, Reglamente (EB) Nr. 714/2009 nustatytos nediskriminacinės taisyklės dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo;
- (3) Komisijos reglamente (ES) 2017/1485 ⁽²⁾ nustatytos suderintos taisyklės dėl sistemos eksploatavimo, taikomos perdavimo sistemos operatoriams (PSO), regioniniams saugumo koordinatoriams (RSK), skirstomųjų tinklų operatoriams (STO) ir svarbiems tinklo naudotojams (STN). Jame įvardytos įvairios kritinės sistemos būsenos (normalioji būsena, pavojaus būsena, avarinė būsena, visiško atsijungimo būsena ir veikimo atkūrimas). Jame taip pat nustatyti reikalavimai ir principai, kuriais visoje Sąjungoje užtikrinamos tinklo eksploatavimo saugumo išlaikymo sąlygos ir skatinamas sistemos veikimo koordinavimas, operatyvinio planavimo reikalavimai ir principai, planavimo procesas, užtikrinantis galimybę numatyti tinklo eksploatavimo saugumo sunkumus tikruoju laiku, taip pat apkrovos ir dažnio valdymo ir rezervų užtikrinimo visoje Sąjungoje reikalavimai ir principai;
- (4) reikia parengti bendrus konkrečių procedūrų ir veiksmų, kurių būtina imtis, kai sistema yra avarinės būsenos, visiško atsijungimo būsenos ar veikimo atkūrimo būsenos, būtinuosius reikalavimus ir principus;
- (5) nors kiekvienas PSO atsako už tinklo eksploatavimo saugumo išlaikymą savo valdymo rajone, saugus ir našus Sąjungos elektros energijos sistemos eksploatavimas yra bendra visų Sąjungos PSO užduotis, nes visos nacionalinės sistemos yra tam tikru mastu sujungtos tarpusavyje, taigi viename valdymo rajone įvykusios trikties poveikis gali būti juntamas kituose rajonuose. Norint, kad Sąjungos elektros energijos sistema būtų eksploatuojama našiai, būtinas glaudus suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas ir veiksmų koordinavimas;
- (6) todėl reikia nustatyti suderintus reikalavimus dėl techninių ir organizacinių priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad incidentai neplistų ar nesunkėtų nacionalinėje sistemoje ir būtų išvengta trikdžių ir visiško atsijungimo būsenos išplitimo į kitas sistemas. Taip pat reikia nustatyti suderintas procedūras, kurias turėtų įgyvendinti PSO, siekdami užtikrinti, kad po trikdžio ar visiško atsijungimo būsenos išplitimo būtų vėl atkurta pavojaus arba normalioji sistemos būsena;
- (7) kiekvienas PSO turėtų parengti sistemos apsaugos planą ir veikimo atkūrimo planą, taikydamas metodą, kurį sudaro trys etapai: projektavimo etapas, per kurį nustatomas išsamus plano turinys; įgyvendinimo etapas, per kurį sukuriamos ir įdiegiamos visos būtinos plano aktyvinimo priemonės ir tarnybos; aktyvinimo etapas, kurį sudaro operatyvinis vienos ar kelių plano priemonių naudojimas;
- (8) reikalavimų, kad PSO parengtų atitinkamai savo sistemos apsaugos ir veikimo atkūrimo planus, suderinimas turėtų užtikrinti bendrą tų planų efektyvumą Sąjungos lygmeniu;

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 15.

⁽²⁾ 2017 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros energijos perdavimo sistemos eksploatavimo gairės (OL L 220, 2017 8 25, p. 1).

- (9) esant avarinei būsenai, visiško atsijungimo būsenai ar veikimo atkūrimo būsenai PSO turėtų užtikrinti energijos sandorių tęstinumą, o rinkos veiklos ir rinkos pagalbinių procesų sustabdymas turėtų būti taikomas tik kaip kraštutinė priemonė. Turėtų būti nustatytos aiškios, objektyvios ir suderintos sąlygos, kuriomis būtų galima sustabdyti, o vėliau atkurti energijos sandorius;
- (10) kiekvienas PSO paprašytas turėtų paremti visus kitus PSO, kurių sistemos yra avarinės, visiško atsijungimo ar veikimo atkūrimo būsenos, kai nėra pavojaus, kad prašomo PSO sistema dėl tokios paramos pereis į avarinę arba visiško atsijungimo būseną;
- (11) valstybėse narėse, kuriose naudojamos viešosios ryšio sistemos, PSO, STO, STN ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjai turėtų stengtis, kad atitinkamas telekomunikacijų paslaugų teikėjas jiems suteiktų prioritetinį statusą;
- (12) 2015 m. liepos 20 d. Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (toliau – Agentūra) rekomendavo Komisijai priimti elektros energijos balansavimo tinklo kodeksą su sąlyga, kad bus laikomasi reikalavimų, pateiktų Agentūros rekomendacijoje Nr. 3/2015;
- (13) be bendrųjų Reglamento (ES) 2017/1485 nuostatų, reikia konkrečių reikalavimų, kuriais būtų užtikrinamas keitimasis informacija ir ryšiai sistemai esant avarinės, visiško atsijungimo ar veikimo atkūrimo būsenos, taip pat galimybė naudotis svarbiausiomis priemonėmis, kurios būtinos sistemai valdyti ir jos veikimui atkurti;
- (14) šis reglamentas priimtas remiantis Reglamentu (EB) Nr. 714/2009, jį papildo ir yra jo neatsiejama dalis. Nuorodos į Reglamentą (EB) Nr. 714/2009 kituose teisės aktuose laikomos nuorodomis ir į šį reglamentą;
- (15) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 714/2009 23 straipsnio 1 dalyje nurodyto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Siekiant užtikrinti tinklo eksploatavimo saugumą, užkirsti kelią incidentui plisti ar sunkėti, kad būtų išvengta didelio masto trikdžių ir visiško atsijungimo būsenos ir būtų galima efektyviai ir greitai atkurti avarinės būsenos ar visiško atsijungimo būsenos elektros energijos sistemos veikimą, šiuo reglamentu nustatomas tinklo kodeksas, kuriame nustatomi šie reikalavimai:

- a) PSO vykdomo avarinės, visiško atsijungimo ir veikimo atkūrimo būsenų valdymo;
- b) sistemos eksploatavimo koordinavimo visoje Sąjungoje, kai sistema yra avarinės, visiško atsijungimo ar veikimo atkūrimo būsenos;
- c) modeliavimo ir bandymų, kuriais užtikrinamas patikimas, efektyvus ir greitas sujungtų perdavimo sistemų normaliosios būsenos atkūrimas iš avarinės ar visiško atsijungimo būsenos;
- d) susiję su priemonėmis ir įrenginiais, kurie yra būtini norint užtikrinti patikimą, efektyvų ir greitą sujungtų perdavimo sistemų normaliosios būsenos atkūrimą iš avarinės ar visiško atsijungimo būsenos.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas perdavimo sistemos operatoriams (PSO), skirstomųjų tinklų operatoriams (STO), svarbiems tinklo naudotojams (STN), apsaugos paslaugų teikėjams, veikimo atkūrimo paslaugų teikėjams, už balansavimą atsakingiems subjektams, balansavimo paslaugų teikėjams, paskirtiesiems elektros energijos rinkos operatoriams (PEERO) ir kitiems subjektams, pagal Komisijos reglamentus (ES) 2015/1222 ⁽¹⁾ ir (ES) 2016/1719 ⁽²⁾ paskirtiems vykdyti rinkos funkcijas.

2. Visų pirma šis reglamentas taikomas šiems STN:

- a) esamiems ir naujiems elektros energijos gamybos moduliams, kurie, remiantis Komisijos reglamento (ES) 2016/631 ⁽³⁾ 5 straipsnyje nustatytais kriterijais, priskiriami prie C arba D tipo;

⁽¹⁾ 2015 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1222, kuriuo nustatomos pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gairės (OL L 197, 2015 7 25, p. 24).

⁽²⁾ 2016 m. rugsėjo 26 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1719, kuriuo nustatomos prognozuojamo pralaidumo paskirstymo gairės (OL L 259, 2016 9 27, p. 42).

⁽³⁾ 2016 m. balandžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/631 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai (OL L 112, 2016 4 27, p. 1).

- b) esamiems ir naujiems elektros energijos gamybos moduliams, kurie, remiantis Reglamento (ES) 2016/631 5 straipsnyje nustatytais kriterijais, priskiriami prie B tipo, jei pagal 11 straipsnio 4 dalį ir 23 straipsnio 4 dalį jie laikomi STN;
- c) esamiems ir naujiems prie perdavimo sistemos prijungtiems apkrovos objektams;
- d) esamiems ir naujiems prie perdavimo sistemos prijungtiems uždariesiems skirstomiesiems tinklams;
- e) elektros energijos gamybos modulių arba apkrovos objektų telkiamojo perskirstymo paslaugų teikėjams ir aktyviosios galios rezervo teikėjams pagal Reglamento (ES) 2017/1485 8 antraštinę dalį; ir
- f) esamoms ir naujoms aukštos įtampos nuolatinės srovės (AİNS) sistemoms ir nuolatinės srovės linija jungiamiems elektros jėgainių parko moduliams, remiantis Komisijos reglamento (ES) 2016/1447 ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalyje nustatytais kriterijais.

3. Šis reglamentas taikomas esamiems ir naujiems elektros energijos gamybos moduliams, kurie, remiantis Reglamento (ES) 2016/631 5 straipsnyje nustatytais kriterijais, priskiriami prie A tipo modulių, esamiems ir naujiems B tipo elektros energijos gamybos moduliams, išskyrus nurodytuosius 2 dalies b punkte, taip pat reguliavimo apkrova paslaugas teikiantiems esamiems ir naujiems apkrovos objektams, uždariesiems skirstomiesiems tinklams ir trečiosioms šalims, jei pagal 4 straipsnio 4 dalį jie laikomi sistemos apsaugos paslaugų arba veikimo atkūrimo paslaugų teikėjais.

4. 3 dalyje nurodyti A ir B tipų elektros energijos gamybos moduliai, kuriuos naudojant teikiamos reguliavimo apkrova paslaugos, taip pat šias paslaugas teikiantys apkrovos objektai ir uždarieji skirstomieji tinklai šio reglamento reikalavimus gali atitikti tiesiogiai arba per trečiąją šalį, laikantis pagal 4 straipsnio 4 dalį nustatytų sąlygų.

5. Šis reglamentas taikomas svarbių tinklo naudotojų, apsaugos paslaugų teikėjų ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų energijos kaupimo blokams, kuriuos, kaip nurodyta sistemos apsaugos plane, veikimo atkūrimo plane arba atitinkamoje paslaugų sutartyje, galima naudoti sistemai subalansuoti.

6. Šis reglamentas taikomas visoms Sąjungoje esančioms perdavimo sistemoms, skirstomiesiems tinklams ir jungiamosioms linijoms, išskyrus valstybių narių salų, kurių sistemos neveikia sinchroniškai su žemyninės Europos, Didžiosios Britanijos, Šiaurės Europos, Airijos ir Šiaurės Airijos arba Baltijos sinchronine zona, perdavimo sistemas ir skirstomuosius tinklus ar jų dalis, jei toks nesinchroninis veikimas nėra trikdžio padariny.

7. Valstybėse narėse, kuriose yra daugiau kaip vienas PSO, šis reglamentas taikomas visiems tos valstybės narės PSO. Jeigu PSO neatlieka su vienu arba daugiau šiame reglamente nustatytų įpareigojimų susijusios funkcijos, valstybės narės gali nustatyti, kad atsakomybė už tų įpareigojimų laikymąsi būtų skirta vienam ar keliems kitiems konkrečioms PSO.

8. Lietuvos, Latvijos ir Estijos PSO tol, kol ir tiek, kiek jie veikia sinchroniniu režimu sinchroninėje zonoje, kurioje ne visos šalys saistomos Sąjungos teisės aktų, daroma šio reglamento 15, 29 ir 33 straipsnių taikymo išimtis, jei pagal 10 straipsnį sudarytame bendradarbiavimo su trečiosios valstybės PSO susitarime, kuriuo remdamiesi jie užtikrina saugų elektros sistemos eksploatavimą, nenumatyta kitaip.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB ⁽²⁾ 2 straipsnyje, Reglamento (EB) Nr. 714/2009 2 straipsnyje, Komisijos reglamento (ES) Nr. 543/2013 ⁽³⁾ 2 straipsnyje, Reglamento (ES) 2015/1222 2 straipsnyje, Reglamento (ES) 2016/631 2 straipsnyje, Komisijos reglamento (ES) 2016/1388 ⁽⁴⁾ 2 straipsnyje, Reglamento (ES) 2016/1447 2 straipsnyje, Reglamento (ES) 2016/1719 2 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2017/1485 2 straipsnyje.

⁽¹⁾ 2016 m. rugpjūčio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1447 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi aukštosios įtampos nuolatinės srovės sistemų ir nuolatinės srovės linija jungiamų elektros jėgainių parko modulių prijungimo prie tinklo reikalavimai (OL L 241, 2016 9 8, p. 1).

⁽²⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

⁽³⁾ 2013 m. birželio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 543/2013 dėl duomenų teikimo ir skelbimo elektros energijos rinkose, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedą (OL L 163, 2013 6 15, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1388 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi apkrovos prijungimo reikalavimai (OL L 223, 2016 8 18, p. 10).

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) apsaugos paslaugų teikėjas – juridinis asmuo, teisiškai arba pagal sutartį įpareigotas teikti paslaugą, padedančią įgyvendinti vieną ar kelias sistemos apsaugos plano priemones;
- (2) veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas – juridinis asmuo, teisiškai arba pagal sutartį įpareigotas teikti paslaugą, padedančią įgyvendinti vieną ar kelias veikimo atkūrimo plano priemones;
- (3) prioritetas svarbus tinklo naudotojas – svarbus tinklo naudotojas, kuriam taikomos specialios atjungimo ir įtampos įjungimo sąlygos;
- (4) grynoji apkrova – grynoji aktyviosios galios tam tikrame sistemos taške vertė, apskaičiuojama kaip apkrovos ir pagaminamos energijos kiekių skirtumas kilovatais (kW) arba megavatais (MW) tam tikru momentu arba jo vidurkis per nustatytą laikotarpį;
- (5) veikimo atkūrimo planas – visos techninės ir organizacinės priemonės, būtinos sistemos normaliajai būsenai atkurti;
- (6) įtampos įjungimas – pakartotinis generatorių ir apkrovos prijungimas įjungiant įtampą sistemos dalyse, kurios prieš tai buvo atjungtos;
- (7) įtampos įjungimo iš viršaus į apačią strategija – strategija, pagal kurią įjungiant įtampą PSO sistemos dalyse būtina pasitelkti kitus PSO;
- (8) įtampos įjungimo iš apačios į viršų strategija – strategija, pagal kurią įjungti įtampą PSO sistemos dalyse galima be kitų PSO pagalbos;
- (9) resinchronizavimas – dviejų regionų sinchronizavimas ir pakartotinis sinchronizuotų regionų sujungimas resinchronizavimo taške;
- (10) dažnio valdymo koordinatorius – paskirtasis PSO, atsakingas už sistemos dažnio valdymą sinchronizuotame regione arba sinchroninėje zonoje siekiant atkurti vardinį sistemos dažnį;
- (11) sinchronizuotas regionas – sinchroninės zonos dalis, kurioje veikiančių PSO sistemos yra sujungtos tarpusavyje ir veikia bendru sistemos dažniu ir kuri nėra sinchronizuota su likusia sinchroninės zonos dalimi;
- (12) resinchronizavimo koordinatorius – paskirtasis PSO, atsakingas už dviejų sinchronizuotų regionų resinchronizavimą;
- (13) resinchronizavimo taškas – įtaisas, naudojamas dviem sinchronizuotiems regionams sujungti, paprastai jungtuvas.

4 straipsnis

Reglamentavimo aspektai

1. Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės, reguliavimo institucijos, kompetentingi subjektai ir sistemos operatoriai:
 - a) laikosi proporcingumo ir nediskriminavimo principų;
 - b) užtikrina skaidrumą;
 - c) taiko didžiausio bendro efektyvumo ir mažiausių bendrų išlaidų visoms susijusioms šalims optimizavimo principą;
 - d) užtikrina, kad PSO, siekdami užtikrinti tinklo saugumą ir stabilumą, kuo labiau naudotų rinkos priemones;
 - e) atsižvelgia į techninius, teisinius, asmens saugos ir saugumo apribojimus;
 - f) gerbia atitinkamo PSO pareigą užtikrinti sistemos saugumą, be kita ko, kaip reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktus;
 - g) konsultuojasi su atitinkamais STO ir atsižvelgia į galimą poveikį jų tinklui ir
 - h) atsižvelgia į sutartus Europos standartus ir technines specifikacijas.
2. Kiekvienas PSO pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį atitinkamai reguliavimo institucijai pateikia tvirtinti šiuos pasiūlymus:
 - a) pagal 4 dalį – apsaugos paslaugų teikėjų veiklos vykdymo pagal sutartis sąlygas;

- b) pagal 4 dalį – veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų veiklos vykdymo pagal sutartis sąlygas;
- c) už priemonių, kurių būtina imtis laikantis privalomų reikalavimų, nustatytų reglamentuose (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 ir (ES) 2016/1447 ir (arba) nacionalinės teisės aktuose, įgyvendinimą savo įrenginiuose atsakingų STN ir tų STN įgyvendintinių priemonių, kuriuos pagal 11 straipsnio 4 dalies c punktą ir 23 straipsnio 4 dalies c punktą nustatė PSO, sąrašus;
- d) 11 straipsnio 4 dalies d punkte ir 23 straipsnio 4 dalies d punkte nurodytą prioritетinių svarbių tinklo naudotojų sąrašą arba tokių naudotojų nustatymo principus bei prioritетinių tinklo naudotojų atjungimo ir įtampos jiems pakartotinio įjungimo sąlygas, nebent jos nustatytos valstybių narių nacionalinės teisės aktais;
- e) rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo pagal 36 straipsnio 1 dalį taisykles;
- f) konkrečias 39 straipsnio 1 dalyje nurodytas atsiskaitymo už disbalansą ir atsiskaitymo už balansavimo energiją, kai rinkos veikla sustabdoma, taisykles;
- g) 43 straipsnio 2 dalyje nurodytą bandymų planą.

3. Jei taip numatė valstybė narė, 2 dalies a–d ir g punktuose nurodyti pasiūlymai gali būti teikiami tvirtinti ne reguliavimo institucijai, o kitam subjektui. Reguliavimo institucijos ir pagal šią dalį valstybių narių paskirti subjektai dėl 2 dalyje nurodytų PSO pasiūlymų nusprendžia per šešis mėnesius nuo jų pateikimo.

4. Apsaugos paslaugų teikėjų ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų veiklos vykdymo sąlygos nustatomos nacionalinėje teisinėje sistemoje arba pagal sutartį. Jei sąlygos nustatomos pagal sutartį, kiekvienas PSO iki 2018 m. gruodžio 18 d. parengia atitinkamų sąlygų pasiūlymą, kuriame nustatoma bent:

- a) teiktinos paslaugos savybės;
- b) telkimo galimybė ir sąlygos; ir
- c) tikslinis veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų elektros energijos šaltinių, kuriuose įgyvendintos paleidimo po visuotinės avarijos ir izoliuotojo veikimo galimybės, geografinis paskirstymas.

5. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO reguliavimo institucijai arba valstybės narės paskirtam subjektui pateikia pagal 11 straipsnį parengtą sistemos apsaugos planą ir pagal 23 straipsnį parengtą veikimo atkūrimo planą arba bent šiuos tų planų elementus:

- a) sistemos apsaugos plano ir veikimo atkūrimo plano tikslus, įskaitant valdytinus reiškinius ar spręstinas situacijas;
- b) sistemos apsaugos plane ir veikimo atkūrimo plane numatytų priemonių aktyvinimo sąlygas;
- c) kiekvienos priemonės pagrindimą, paaiškindamas, kaip ja prisidedama prie sistemos apsaugos plano ir veikimo atkūrimo plano tikslų, ir už tų priemonių įgyvendinimą atsakingą subjektą; ir
- d) priemonių įgyvendinimo terminus, nustatytus pagal 11 ir 23 straipsnius.

6. Jei pagal šį reglamentą PSO privalo arba jam leidžiama patikslinti ar nustatyti reikalavimus, sąlygas arba metodikas, kurie pagal 2 dalį netvirtinami, arba dėl tokių reikalavimų, sąlygų arba metodikų susitarti, valstybės narės gali reikalauti, kad tiems reikalavimams, sąlygoms arba metodikoms iš anksto pritartų reguliavimo institucija, valstybės narės paskirtas subjektas ar kita valstybės narės kompetentinga institucija.

7. Jei PSO mano, kad pagal 3 dalį patvirtintus dokumentus būtina iš dalies pakeisti, siūlomam pakeitimui taikomi 2–5 dalyse nustatyti reikalavimai. Siūlydami pakeitimą, PSO prirėikus atsižvelgia į elektros energijos gamybos objektų savininkų, apkrovos objektų savininkų ir kitų suinteresuotųjų subjektų teisėtus lūkesčius, kurių jie gali turėti remdamiesi iš pradžių nustatytais arba sutartais reikalavimais arba metodikomis.

8. Bet kuri šalis, nepatenkinta tuo, kaip atitinkamas sistemos operatorius arba PSO vykdo savo įpareigojimus arba priima sprendimus pagal šį reglamentą, gali pateikti skundą nagrinėti reguliavimo institucijai, kuri, veikdama kaip ginčų sprendimo institucija, per du mėnesius nuo skundo gavimo pateikia sprendimą. Šis laikotarpis gali būti pratęstas dar dviem mėnesiams, jei reguliavimo institucija siekia gauti papildomos informacijos. Tas pratęstas laikotarpis skundo pateikėjo sutikimu gali būti dar pratęstas. Reguliavimo institucijos sprendimas yra privalomas, nebent jis panaikinamas apeliacine tvarka.

5 straipsnis

Konsultavimasis ir koordinavimas

1. Jei šiame reglamente numatyta, kad PSO konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis dėl veiksmų, kuriuos jis nustato iš anksto arba tikroju laiku, taikoma ši procedūra:
 - a) PSO palaiko ryšį bent su šio reglamento straipsniuose, kuriuose reikalaujama konsultuotis, nurodytomis šalimis;
 - b) PSO paaiškina konsultacijų ir sprendimo, kurį jis turi priimti, pagrindines priežastis ir tikslą;
 - c) PSO iš a punkte nurodytų šalių surenka visą reikiamą informaciją ir vertinimą;
 - d) PSO tinkamai atsižvelgia į šalių, su kuriomis konsultuojasi, nuomones, aplinkybes ir apribojimus;
 - e) prieš priimdamas sprendimą, PSO šalims, su kuriomis konsultavosi, paaiškina priežastis, kodėl į jų nuomonę atsižvelgta arba neatsižvelgta.
2. Jei šiame reglamente numatyta, kad PSO kelių veiksmų vykdymą koordinuoja tikroju laiku su keliomis šalimis, taikoma ši procedūra:
 - a) PSO palaiko ryšį bent su šio reglamento straipsniuose, kuriuose reikalaujama koordinuoti veiksmus tikroju laiku, nurodytomis šalimis;
 - b) PSO paaiškina koordinavimo ir veiksmų, kurių reikia imtis, pagrindines priežastis ir tikslą;
 - c) PSO pateikia pradinį veiksmų, kurių turėtų imtis kiekviena šalis, pasiūlymą;
 - d) PSO iš a punkte nurodytų šalių surenka visą reikiamą informaciją ir vertinimą;
 - e) PSO pateikia galutinį veiksmų, kurių turėtų imtis kiekviena šalis, pasiūlymą, tinkamai atsižvelgęs į suinteresuotų šalių nuomones, aplinkybes ir apribojimus, ir nustato terminą, per kurį šalys gali paprieštarauti PSO siūlomiems veiksams;
 - f) jei suinteresuotos šalys neprieštarauja dėl PSO pasiūlytų veiksmų vykdymo, kiekviena šalis, įskaitant PSO, atlieka pasiūlyme nurodytus veiksmus;
 - g) jei viena ar daugiau šalių atsisako per nustatytą terminą atlikti PSO pasiūlytą veiksmą, PSO perduoda veiksmo pasiūlymą, kartu su pagrindinių priežasčių ir tikslų pagrindimu bei šalių vertinimu ir nuomonėmis, atitinkamai institucijai, kad ši priimtų sprendimą;
 - h) jei klausimą atitinkamai institucijai perduoti tikroju laiku neįmanoma, PSO inicijuoja lygiavertį veiksmą, kuris mažiausiai paveiktų šalis, atsisakiusias vykdyti pasiūlytą veiksmą, arba jų nepaveiktų.
3. Šalis gali atsisakyti vykdyti tikra laikius veiksmus, kuriuos pagal 2 dalyje aprašytą koordinavimo procedūrą siūlo PSO, jei ji pagrindžia, kad dėl pasiūlyto veiksmo būtų nesilaikoma vieno arba daugiau techninių, teisinių, asmens saugos arba saugumo apribojimų.

6 straipsnis

Regioninis koordinavimas

1. Rengdamas sistemos apsaugos planą pagal 11 straipsnį ir veikimo atkūrimo planą pagal 23 straipsnį arba peržiūrėdamas savo sistemos apsaugos planą pagal 50 straipsnį ir veikimo atkūrimo planą pagal 51 straipsnį, kiekvienas PSO užtikrina, kad su atitinkamomis kitų savo sinchroninės zonos PSO planuose numatytomis priemonėmis ir kitai sinchroninei zonai priklausančių kaimyninių PSO planuose numatytomis priemonėmis derėtų bent šios priemonės:
 - a) PSO tarpusavio pagalba ir koordinavimas, kai sistema yra avarinės būsenos, pagal 14 straipsnį;
 - b) dažnio valdymo procedūros pagal 18 ir 28 straipsnius, išskyrus tikslinio dažnio nustatymą, kai prieš atliekant bet kokią resinchronizavimą su jungtine perdavimo sistema taikoma įtampos įjungimo iš apačios į viršų strategija;
 - c) aktyviosios galios pagalbos procedūra pagal 21 straipsnį;
 - d) įtampos įjungimo iš viršaus į apačią strategija pagal 27 straipsnį.

2. Sistemos apsaugos plano ir veikimo atkūrimo plano suderinamumo vertinimas pagal 1 dalį apima šias užduotis:
 - a) susijusių PSO keitimąsi informacija ir duomenimis, susijusiais su 1 dalyje nurodytomis priemonėmis;
 - b) tarpusavyje nesuderinamų 1 dalyje nurodytų priemonių identifikavimą susijusių PSO planuose;
 - c) galimų grėsmių tinklo eksploatavimo saugumui pralaidumo skaičiavimo regione identifikavimą. Šios grėsmės – tai, be kita ko, regiono bendrieji gedimai, darantys didelį poveikį susijusių PSO perdavimo sistemoms;
 - d) susijusių PSO sistemos apsaugos planuose ir veikimo atkūrimo planuose pateiktų 1 dalyje nurodytų priemonių veiksmingumo siekiant valdyti galimas c punkte nurodytas grėsmes vertinimą;
 - e) konsultacijas su RSK siekiant įvertinti 1 dalyje nurodytų priemonių derėjimą visoje sinchroninėje zonoje;
 - f) poveikio mažinimo veiksmų nustatymą, jei susijusių PSO sistemos apsaugos planuose ir veikimo atkūrimo planuose yra nesuderinamumų arba jei susijusių PSO sistemos apsaugos planuose ir veikimo atkūrimo planuose trūksta tam tikrų priemonių.
3. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO pateikia 1 dalyje nurodytas priemones pagal Reglamento (ES) 2017/1485 77 straipsnį paskirtam atitinkamam (-iems) RSK. Per 3 mėnesius nuo priemonių pateikimo RSK parengia techninę priemonių derėjimo remiantis 2 dalyje nustatytais kriterijais ataskaitą. Kiekvienas PSO užtikrina, kad RSK, rengdamas (-i) šią ataskaitą, galėtų naudotis jo kvalifikuotais ekspertais.
4. RSK nedelsdamas (-i) perduoda 3 dalyje nurodytą ataskaitą visiems susijusiems PSO, o šie savo ruožtu 52 straipsnio tikslais ją perduoda atitinkamoms reguliavimo institucijoms ir ENTSO-E.
5. Visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO susitaria dėl slenkstinės vertės, kurią peržengus, vieno arba daugiau PSO veiksmų, vykdomų sistemai esant avarinės, visiško atsijungimo ar veikimo atkūrimo būsenos, poveikis kitiems pralaidumo skaičiavimo regiono PSO laikomas reikšmingu.

7 straipsnis

Viešos konsultacijos

1. Atitinkami PSO konsultuojasi su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant kiekvienos valstybės narės kompetentingas institucijas, dėl pasiūlymų, kurie turi būti tvirtinami 4 straipsnio 2 dalies a, b, e, f ir g punktuose nustatyta tvarka. Konsultacijos trunka ne trumpiau kaip vieną mėnesį.
2. Atitinkami PSO, prieš pateikdami pasiūlymo projektą, tinkamai atsižvelgia į suinteresuotųjų subjektų nuomones, pareikštas per konsultacijas. Bet kuriuo atveju pateikiamas ir iš anksto arba kartu su pasiūlymu paskelbiamas tvirtas pagrindimas, dėl ko atsižvelgta arba neatsižvelgta į suinteresuotųjų subjektų nuomones.

8 straipsnis

Išlaidų susigrąžinimas

1. Pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį atitinkamos reguliavimo institucijos įvertina sistemos operatorių, kuriems taikomas tinklo tarifų reguliavimas, dėl šiame reglamente nustatytų įpareigojimų patiriamas išlaidas. Išlaidos, kurios įvertinamos kaip pagrįstos, ekonomiškai naudingos ir proporcingos, padengiamos taikant tinklo tarifus ar kitus atitinkamus mechanizmus.
2. Gavę atitinkamų reguliavimo institucijų prašymą, 1 dalyje nurodyti sistemos operatoriai per tris mėnesius pateikia būtiną informaciją, kad būtų lengviau įvertinti patirtas išlaidas.

9 straipsnis

Konfidencialumo įpareigojimai

1. Visai konfidencialiai informacijai, kuri gaunama, kuria keičiamasi ar kuri perduodama pagal šį reglamentą, taikomos 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos profesinės paslapties sąlygos.

2. Įpareigojimas saugoti profesinę paslaptį taikomas visiems asmenims, kuriems taikomos šio reglamento nuostatos.
3. Konfidencialios informacijos, kurią 2 dalyje nurodyti asmenys gauna vykdydami savo pareigas, negalima atskleisti kitiems asmenims ar institucijoms, išskyrus nacionalinės teisės aktuose, kitose šio reglamento nuostatose arba kituose atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose numatytus atvejus.
4. Išskyrus nacionalinės arba Sąjungos teisės aktuose numatytus atvejus, reguliavimo institucijos, įstaigos ir asmenys, gaunantys konfidencialios informacijos pagal šio reglamento nuostatas, gali ją naudoti tik vykdydami šiame reglamente nustatytas savo pareigas.

10 straipsnis

Susitarimas su PSO, kurie neprivalo laikytis šio reglamento

Jei sinchroninėje zonoje veikia ir Sąjungos, ir trečiųjų valstybių PSO, iki 2019 m. birželio 18 d. visi toje sinchroninėje zonoje veikiantys Sąjungos PSO siekia sudaryti su trečiųjų valstybių PSO, kurie šio reglamento laikytis neprivalo, susitarimą, kuriuo būtų nustatytas jų bendradarbiavimo saugaus sistemos eksploatavimo klausimais pagrindas ir tvarka, kuria būtų užtikrinta, kad trečiųjų valstybių PSO laikytųsi šiame reglamente nustatytą įpareigojimą.

II SKYRIUS

SISTEMOS APSAUGOS PLANAS

1 SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

11 straipsnis

Sistemos apsaugos plano rengimas

1. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO, konsultuodamasis su atitinkamais STO, STN, nacionalinėmis reguliavimo institucijomis arba 4 straipsnio 3 dalyje nurodytais subjektais, kaimyniniais PSO ir kitais savo sinchroninės zonos PSO, parengia sistemos apsaugos planą.
2. Rengdamas savo sistemos apsaugos planą, kiekvienas PSO atsižvelgia bent į šiuos elementus:
 - a) pagal Reglamento (ES) 2017/1485 25 straipsnį nustatytas tinklo eksploatavimo saugumo ribas;
 - b) sinchroninės zonos apkrovos ir generavimo pajėgumų charakteristikas ir galimybes;
 - c) specialius prioritetinių svarbių tinklo naudotojų, įtrauktų į sąrašą, sudarytą pagal 4 dalies d punktą, poreikius ir
 - d) savo perdavimo sistemos ir su ja susijusių STO tinklų savybes.
3. Į sistemos apsaugos planą įtraukiamos bent šios nuostatos:
 - a) sistemos apsaugos plano aktyvinimo sąlygos pagal 13 straipsnį;
 - b) nurodymai, kuriuos pagal sistemos apsaugos planą turi duoti PSO, ir
 - c) priemonės, dėl kurių būtų tikruoju laiku konsultuojamasi arba pagal kurias atliekami veiksmai būtų koordinuojami su nustatytomis šalimis.
4. Visų pirma, į sistemos apsaugos planą įtraukiami šie elementai:
 - a) priemonių, kurias PSO turi įgyvendinti savo įrenginiuose, sąrašas;
 - b) priemonių, kurių turi imtis STO, sąrašas ir STO, kurie yra atsakingi už tų priemonių įgyvendinimą savo įrenginiuose, sąrašas;
 - c) už priemonių, kurių būtina imtis dėl privalomų reikalavimų, nustatytų reglamentuose (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 ir (ES) 2016/1447 arba nacionalinės teisės aktuose, įgyvendinimą savo įrenginiuose atsakingų STN sąrašas ir tų STN įgyvendintinų priemonių sąrašas;
 - d) prioritetinių svarbių tinklo naudotojų sąrašas ir jų atjungimo sąlygos, ir
 - e) kiekvienos sistemos apsaugos plane nurodytos priemonės įgyvendinimo terminas.

5. Į sistemos apsaugos planą įtraukiamos bent šios II skyriaus 2 skirsnyje nurodytos techninės ir organizacinės priemonės:
- a) sistemos apsaugos schemos, kurios apima bent:
 - i) nepakankamo dažnio automatinio reguliavimo schemą pagal 15 straipsnį,
 - ii) perteklinio dažnio automatinio reguliavimo schemą pagal 16 straipsnį ir
 - iii) automatinės apsaugos nuo įtampos griūties schemą pagal 17 straipsnį;
 - b) sistemos apsaugos plano procedūros, kurios apima bent:
 - i) dažnio nuokrypių valdymo procedūrą pagal 18 straipsnį,
 - ii) įtampos nuokrypių valdymo procedūrą pagal 19 straipsnį,
 - iii) galios srauto valdymo procedūrą pagal 20 straipsnį,
 - iv) aktyviosios galios pagalbos procedūrą pagal 21 straipsnį ir
 - v) rankinio apkrovos atjungimo procedūrą pagal 22 straipsnį.
6. Į sistemos apsaugos planą įtrauktos priemonės turi atitikti šiuos principus:
- a) jų poveikis sistemos naudotojams turi būti minimalus;
 - b) jos turi būti ekonomiškai efektyvios;
 - c) aktyvinamos tik tos priemonės, kurios yra būtinos, ir
 - d) jos neturi sukelti PSO perdavimo sistemos arba jungtinių perdavimo sistemų avarinės arba visiško atsijungimo būsenos.

12 straipsnis

Sistemos apsaugos plano įgyvendinimas

1. Iki 2019 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO įgyvendina savo sistemos apsaugos plano priemones, kurios turi būti įgyvendintos perdavimo sistemoje. Nuo tada jis užtikrina tolesnį įgyvendintų priemonių taikymą.
2. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO praneša STO, kurių tinklai prijungti prie perdavimo sistemos, apie priemones (ir nurodo jų įgyvendinimo terminus), įgyvendintinas:
 - a) STO įrenginiuose pagal 11 straipsnio 4 dalį arba
 - b) pagal 11 straipsnio 4 dalį nustatytų STN įrenginiuose, prijungtuose prie STO skirstomųjų tinklų, arba
 - c) apsaugos paslaugų teikėjų įrenginiuose, prijungtuose prie STO skirstomųjų tinklų, arba
 - d) STO įrenginiuose, prijungtuose prie jų skirstomųjų tinklų.
3. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO praneša pagal 11 straipsnio 4 dalies c punktą nustatytiems STN arba apsaugos paslaugų teikėjams, kurių įrenginiai tiesiogiai prijungti prie jo perdavimo sistemos, apie jų įrenginiuose įgyvendintinas priemones ir nurodo tų priemonių įgyvendinimo terminus.
4. Jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, PSO tiesiogiai praneša pagal 11 straipsnio 4 dalies c punktą nustatytiems STN, apsaugos paslaugų teikėjams ar STO, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, apie jų įrenginiuose įgyvendintinas priemones ir nurodo tų priemonių įgyvendinimo terminus. Apie tokį pranešimą jis informuoja susijusį STO.
5. Jei PSO pagal 2 dalį informuoja STO, šis savo ruožtu nedelsdamas praneša STN, apsaugos paslaugų teikėjams ir STO, kurių įrenginiai prijungti prie jo skirstomojo tinklo, apie sistemos apsaugos plane numatytas priemones, kurias jie turi įgyvendinti atitinkamuose savo įrenginiuose, ir nurodo tų priemonių įgyvendinimo terminus.
6. Kiekvienas tokį pranešimą gavęs STO, STN ir apsaugos paslaugų teikėjas:
 - a) įgyvendina priemones, apie kurias pranešta pagal šį straipsnį, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo pranešimo dienos;
 - b) patvirtina priemonių įgyvendinimą pranešusiam sistemos operatoriui, o šis, jei jis nėra PSO, apie patvirtinimą praneša PSO; ir
 - c) užtikrina tolesnį savo įrenginiuose įgyvendintų priemonių taikymą.

13 straipsnis

Sistemos apsaugos plano aktyvinimas

1. Kiekvienas PSO aktyvina savo sistemos apsaugos plano procedūras pagal 11 straipsnio 5 dalies b punktą, koordinuodamas veiksmus su STO ir STN, nustatytais pagal 11 straipsnio 4 dalį, ir su apsaugos paslaugų teikėjais.
2. Be sistemos apsaugos plane numatytų automatiškai aktyvinamų priemonių pagal 11 straipsnio 5 dalies a punktą, kiekvienas PSO aktyvina sistemos apsaugos plano procedūrą, kai:
 - a) sistema, vertinant pagal Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, yra avarinės būsenos, o taisomieji veiksmai sistemos normaliajai būsenai atkurti negalimi; arba
 - b) remiantis tinklo eksploatavimo saugumo analize, perdavimo sistemos eksploatavimo saugumui užtikrinti, be galimų taisomųjų veiksmų, būtina aktyvinti sistemos apsaugos plano priemonę pagal 11 straipsnio 5 dalį.
3. Kiekvienas pagal 11 straipsnio 4 dalį nustatytas STO ir STN, taip pat kiekvienas apsaugos paslaugų teikėjas, laikydamasis sistemos apsaugos plano procedūrų, numatytų 11 straipsnio 5 dalies b punkte, nepagrįstai nedelsdamas vykdo sistemos apsaugos plano nurodymus, kuriuos PSO duoda pagal 11 straipsnio 3 dalies c punktą.
4. Kiekvienas PSO 11 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytas savo sistemos apsaugos plano procedūras, kurių tarpsteminis poveikis yra didelis, aktyvina koordinuodamas veiksmus su paveiktais PSO.

14 straipsnis

PSO tarpusavio pagalba ir koordinavimas, kai sistema yra avarinės būsenos

1. PSO, kurio sistema yra avarinės būsenos, prašymu kiekvienas PSO per jungiamąsias linijas prašančiajam PSO teikia visą galimą pagalbą, jei dėl to jo perdavimo sistemoje arba jungtinėse perdavimo sistemose nebus sukelta avarinė būsena arba visiško atsijungimo būsena.
2. Kai pagalba turi būti teikiama nuolatinės srovės jungiamosiomis linijomis, ją, atsižvelgiant į AİNS sistemos technines savybes ir pajėgumą, gali sudaryti šie veiksmai:
 - a) perduodamos aktyviosios galios rankinis reguliavimas siekiant padėti PSO, kurio sistema yra avarinės būsenos, užtikrinti galios srautus, kurie neperžengtų tinklo eksploatavimo saugumo ribų, ar kaimyninės sinchroninės zonos dažnį, kuris neperžengtų pagal Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 2 dalį nustatytos sistemos pavojaus būsenos dažnio ribų;
 - b) perduodamos aktyviosios galios automatinio valdymo remiantis Reglamento (ES) 2016/1447 13 straipsnyje nustatytais signalais ir kriterijais funkcijos;
 - c) automatinis dažnio reguliavimas pagal Reglamento (ES) 2016/1447 15–18 straipsnius, kai taikomas izoliuotojo veikimo režimas;
 - d) įtampos reguliavimas ir reaktyviosios galios valdymas pagal Reglamento (ES) 2016/1447 24 straipsnį; ir
 - e) bet kuris kitas tinkamas veiksmas.
3. Kiekvienas PSO gali rankiniu būdu atjungti bet kurią perdavimo sistemos elementą, kurio tarpsteminis poveikis yra didelis, taip pat ir jungiamąją liniją, jeigu laikomasi šių reikalavimų:
 - a) PSO koordinuoja veiksmus su kaimyniniais PSO ir
 - b) dėl veiksmo likusioje jungtinės perdavimo sistemos dalyje nebus sukelta avarinė būsena arba visiško atsijungimo būsena.
4. Nepaisant 3 dalies, išskirtinėmis aplinkybėmis, kai neišvengiamas tinklo eksploatavimo saugumo ribų pažeidimas, PSO, siekdamas išvengti pavojaus darbuotojų saugai ar įrangos sugadinimo, gali rankiniu būdu atjungti bet kurią perdavimo sistemos elementą, kurio tarpsteminis poveikis yra didelis, taip pat ir jungiamąją liniją, nekoordinuodamas veiksmų su kitais PSO. Per 30 dienų po incidento PSO bent anglų kalba parengia ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškina šio veiksmo pagrindines priežastis, įgyvendinimą ir poveikį, ir pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį pateikia ją atitinkamai reguliavimo institucijai ir kaimyniniams PSO bei užtikrina galimybę su ja susipažinti labai paveiktiems sistemos naudotojams.

2 SKIRSNIS

Sistemos apsaugos plano priemonės

15 straipsnis

Nepakankamo dažnio automatinio reguliavimo schema

1. Į nepakankamo dažnio automatinio reguliavimo schemą, numatytą sistemos apsaugos plane, įtraukiama automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schema ir riboto jautrumo nepakankamam dažniui režimo nuostatai, taikomi PSO galios ir dažnio valdymo (LFC) rajone.

2. Savo sistemos apsaugos plano projekte kiekvienas PSO numato, kad, kai dėl dažnio kitimo greičio tai įmanoma, riboto jautrumo nepakankamam dažniui režimas būtų aktyvinamas anksčiau nei automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schema.

3. Prieš aktyvindami automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemą, kiekvienas PSO ir pagal 11 straipsnio 4 dalį nustatyti STO numato, kad energijos kaupimo blokai, naudojami kaip prie jų sistemos prijungta apkrova:

- a) esant PSO sistemos apsaugos plane nustatytam aktyviosios galios nuostačiui per nustatytą laiką automatiškai persijungtų į energijos gamybos režimą arba,
- b) jei energijos kaupimo blokas persijungti per PSO sistemos apsaugos plane nustatytą laiką negali, veikiantis kaip apkrova energijos kaupimo įrenginys automatiškai atsijungtų.

4. Kiekvienas PSO savo sistemos apsaugos plane numato dažnio slenkstines vertes, kurias peržengus, energijos kaupimo blokai būtų automatiškai perjungiami arba atjungiami. Šios dažnio slenkstinės vertės turi neviršyti sistemos avarinės būsenos dažnio ribos, nustatytos Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 3 dalyje, bet viršyti priede nustatytą privalomo apkrovos atjungimo pradinio dažnio ribą.

5. Kiekvienas PSO automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemą projektuoja remdamasis priede nustatytais tikralaikio apkrovos mažinimo parametrais. Schemoje numatomas apkrovos atjungimas esant skirtingiems dažniams nuo privalomojo pradinio lygio iki privalomojo galutinio lygio, įgyvendinimo intervale, laikantis mažiausio lygių skaičiaus ir didžiausio žingsnio apribojimų. Įgyvendinimo intervalas nulemia didžiausią leidžiamą atjungtinios grynosios apkrovos nuokrypį nuo tikslinės grynosios apkrovos, atjungtinios esant tam tikram dažniui ir apskaičiuojamos tiesiškai interpoliuojant tarp privalomųjų pradinio ir galutinio lygių. Įgyvendinimo intervalas turi būti toks, kad nebūtų atjungiamą mažesnė nei esant pradiniam privalomajam lygiui atjungtina grynoji apkrova. Žingsnis negali būti laikomas žingsniu, jei jį pasiekus neatjungiamą jokia grynoji apkrova.

6. Kiekvienas PSO arba STO apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio reles įrengia atsižvelgdamas bent į apkrovos charakteristikas ir išsklaidytąją energijos gamybą.

7. Įgyvendindamas automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemą pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą pranešimą, kiekvienas PSO arba STO:

- a) vengia nustatyti papildomą delsą, kuri būtų pridedama prie relių ir jungtuvų suveikimo laiko;
- b) kuo labiau sumažina elektros energijos gamybos modulių, ypač tų, kurie užtikrina inerciją, atjungimą ir
- c) riboja riziką, kad taikant schemą susidarys galios srautų nuokrypiai ir įtampos nuokrypiai, dėl kurių būtų peržengtos tinklo eksploatavimo saugumo ribos.

Jei STO negali įvykdyti reikalavimų pagal b ir c punktus, jis apie tai praneša PSO ir pasiūlo, koks reikalavimas turėtų būti taikomas. PSO, konsultuodamasis su STO ir remdamasis bendra sąnaudų ir naudos analize, nustato taikomus reikalavimus.

8. Sistemos apsaugos plane numatytoje automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemoje gali būti numatytas grynosios apkrovos atjungimas remiantis dažnio gradientu, su sąlyga, kad:

- a) jis aktyvinamas tik:
 - i) kai dažnio nuokrypis yra didesnis už didžiausią nusistovėjusio dažnio nuokrypį ir dažnio gradientas yra didesnis už atskaitos incidento sukeltą dažnio gradientą;
 - ii) kol dažnis pasiekia privalomo apkrovos atjungimo pradinį lygį;

b) jis atitinka priedo reikalavimus ir

c) jis yra būtinas ir pagrįstas siekiant efektyviai užtikrinti tinklo eksploatavimo saugumą.

9. Jei sistemos apsaugos plane nustatytoje automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemoje numatytas grynosios apkrovos atjungimas dėl dažnio gradiento, kaip aprašyta 8 dalyje, PSO per 30 dienų po šios priemonės įgyvendinimo nacionalinei reguliavimo institucijai pateikia ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškina šios priemonės pagrindines priežastis, įgyvendinimą ir poveikį.

10. PSO į savo sistemos apsaugos plane numatytą automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemą gali įtraukti papildomus grynosios apkrovos atjungimo žingsnius žemiau priede nustatyto galutinio privalomojo apkrovos atjungimo lygio.

11. Kiekvienas PSO turi teisę įgyvendinti papildomas sistemos apsaugos schemas, kurios suveikia, kai dažnis neviršija privalomo apkrovos atjungimo galutinio lygio, ir kuriomis siekiama užtikrinti greitesnę sistemos veikimo atkūrimą. PSO užtikrina, kad dėl tokių papildomų schemų dažnis dar labiau nepablogėtų.

16 straipsnis

Perteklinio dažnio automatinio reguliavimo schema

1. Taikant sistemos apsaugos plane numatytą perteklinio dažnio automatinio reguliavimo schemą, bendra kiekviename LFC rajone tiekiamą aktyvioji galia turi automatiškai sumažėti.

2. Konsultuodamasis su kitais savo sinchroninės zonos PSO, kiekvienas PSO nustato šiuos savo perteklinio dažnio automatinio reguliavimo schemos parametrus:

a) aktyvinimo dažnio slenkstines vertes ir

b) tiekiamos aktyviosios galios sumažinimo koeficientą.

3. Kiekvienas PSO savo perteklinio dažnio automatinio reguliavimo schemą projektuoja atsižvelgdamas į savo LFC rajono elektros energijos gamybos modulių galimybes, susijusias su riboto jautrumo pertekliniam dažniui režimu, ir energijos kaupimo blokų galimybes. Jei riboto jautrumo pertekliniam dažniui režimo nėra arba jis nepakankamas, kad būtų įvykdyti 2 dalies a ir b punktų reikalavimai, kiekvienas PSO papildomai nustato laipsnišką tiesinį elektros energijos gamybos įrenginių atjungimą savo LFC rajone. PSO, pasikonsultavęs su kitais savo sinchroninės zonos PSO, nustato didžiausią elektros energijos gamybos modulių ir (arba) AIŅS sistemų atjungimo žingsnį.

17 straipsnis

Automatinės apsaugos nuo įtampos griūties schema

1. Atsižvelgiant į PSO atlikto sistemos saugumo įvertinimo rezultatus, į sistemos apsaugos plane numatytą automatinę apsaugos nuo įtampos griūties schemą gali būti įtraukta viena arba kelios iš šių schemų:

a) apkrovos atjungimo dėl nepakankamos įtampos schema pagal Reglamento (ES) 2016/1388 19 straipsnio 2 dalį;

b) apkrauto transformatoriaus atšakų perjungiklio blokavimo schema pagal Reglamento (ES) 2016/1388 19 straipsnio 3 dalį; ir

c) sistemos įtampos reguliavimo apsaugos schemas.

2. Jei iš 1 dalyje nurodyto įvertinimo nematyti, kad apkrauto transformatoriaus atšakų perjungiklio blokavimo schemos įgyvendinimas nėra būtinas siekiant išvengti įtampos griūties PSO valdymo rajone, PSO pagal Reglamento (ES) 2016/1388 19 straipsnio 3 dalį nustato apkrauto transformatoriaus atšakų perjungiklio blokavimo sąlygas, kurios apima bent:

a) blokavimo metodą (vietoje ar nuotoliniu būdu iš dispečerinės);

b) įtampos prijungimo taške lygio slenkstinę vertę;

c) reaktyviosios galios srauto kryptį; ir

d) ilgiausią laiką nuo slenkstinės vertės aptikimo iki blokavimo.

18 straipsnis

Dažnio nuokrypių valdymo procedūra

1. Sistemos apsaugos plane numatyta dažnio nuokrypių valdymo procedūra apima dažnio nuokrypių, kai dažnis peržengia sistemos pavojaus būsenos, nustatytos Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 2 dalyje, ribas, valdymo priemonės. Dažnio nuokrypių valdymo procedūra turi būti suderinama su nustatytomis taisomųjų veiksmų, kurie pagal Reglamento (ES) 2017/1485 78 straipsnio 4 dalį turi būti valdomi koordinuotai, procedūromis ir turi atitikti bent šiuos reikalavimus:

- a) esant nepakankamam dažniui elektros energijos gamyba turi būti sumažinta mažiau nei apkrova ir
- b) esant pertekliniam dažniui elektros energijos gamyba turi būti sumažinta daugiau nei apkrova.

2. Kiekvienas PSO pritaiko savo LFC schemos veikimo režimą taip, kad būtų išvengta nesuderinamumo su aktyviosios galios įrenginių įjungimu ar išjungimu rankiniu būdu, kaip nustatyta 3 ir 5 dalyse.

3. Kiekvienas PSO turi teisę nustatyti aktyviosios galios nuostatį, kurį turi išlaikyti kiekvienas pagal 11 straipsnio 4 dalies c punktą nustatytas STN, jei tas nuostatis yra suderinamas su STN techniniais apribojimais. Kiekvienas PSO turi teisę nustatyti aktyviosios galios nuostatį, kurį turi išlaikyti kiekvienas apsaugos paslaugų teikėjas, jei, remiantis 4 straipsnio 4 dalyje nurodytomis sąlygomis, ši priemonė jam taikoma ir tas nuostatis yra suderinamas su apsaugos paslaugų teikėjo techniniais apribojimais. STN ir apsaugos paslaugų teikėjai nedelsdami vykdo nurodymus, kuriuos jiems tiesiogiai arba per STO duoda PSO, ir išlaiko nurodytą būseną tol, kol bus gauti papildomi nurodymai. Jei nurodymai duodami tiesiogiai, PSO nepagrįstai nedelsdamas informuoja atitinkamus STO.

4. Kiekvienas PSO turi teisę tiesiogiai arba per STO atjungti STN ir apsaugos paslaugų teikėjus. STN ir apsaugos paslaugų teikėjai lieka atjungti, kol bus duoti papildomi nurodymai. Jei STN atjungiami tiesiogiai, PSO nepagrįstai nedelsdamas informuoja atitinkamus STO. Per 30 dienų po incidento PSO parengia ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškina šio veiksmo pagrindines priežastis, įgyvendinimą ir poveikį, ir pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį pateikia ją atitinkamai reguliavimo institucijai bei užtikrina galimybę su ja susipažinti labai paveiktiems sistemos naudotojams.

5. Jeigu tai įmanoma atsižvelgiant į dažnio kitimo greitį, prieš aktyvindamas 15 straipsnyje nurodytą automatinio apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio schemą, kiekvienas PSO tiesiogiai arba per STO aktyvina atitinkamų apsaugos paslaugų teikėjų reguliavimo apkrova paslaugas ir:

- a) esant PSO sistemos apsaugos plane nustatytam aktyviosios galios nuostačiui perjungia apkrovos režimu veikiančius energijos kaupimo blokus į elektros energijos gamybos režimą arba,
- b) jei energijos kaupimo blokas negali persijungti pakankamai greitai, kad būtų stabilizuotas dažnis, atjungia energijos kaupimo įrenginį rankiniu būdu.

19 straipsnis

Įtampos nuokrypių valdymo procedūra

1. Sistemos apsaugos plane numatyta įtampos nuokrypių valdymo procedūra apima įtampos nuokrypių, kai įtampa peržengia tinklo eksploatavimo saugumo ribas, nustatytas Reglamento (ES) 2017/1485 25 straipsnyje, valdymo priemonės.

2. Kiekvienas PSO pagal Reglamento (ES) 2017/1485 28 ir 29 straipsnius turi teisę nustatyti reaktyviosios galios intervalą arba įtampos intervalą ir nurodyti pagal 11 straipsnio 4 dalį šiai priemonei taikyti nustatytiems STO ir STN jo laikytis.

3. Kaimyninio PSO, kurio sistema yra avarinės būsenos, prašymu kiekvienas PSO teikia visas turimas reaktyviosios galios valdymo galimybes, jei dėl to jo perdavimo sistemoje nebus sukelta avarinė būsena arba visiško atsijungimo būsena.

20 straipsnis

Galios srautų valdymo procedūra

1. Sistemos apsaugos plane numatyta galios srautų valdymo procedūra apima galios srautų, peržengiančių tinklo eksploatavimo saugumo ribas, nustatytas Reglamento (ES) 2017/1485 25 straipsnyje, valdymo priemonės.

2. Kiekvienas PSO turi teisę nustatyti aktyviosios galios nuostatį, kurį turi išlaikyti kiekvienas pagal 11 straipsnio 4 dalies c punktą nustatytas STN, jei tas nuostatis yra suderinamas su STN techniniais apribojimais. Kiekvienas PSO turi teisę nustatyti aktyviosios galios nuostatį, kurį turi išlaikyti kiekvienas apsaugos paslaugų teikėjas, jei, remiantis 4 straipsnio 4 dalyje nurodytomis sąlygomis, ši priemonė jam taikoma ir tas nuostatis yra suderinamas su apsaugos paslaugų teikėjų techniniais apribojimais. STN ir apsaugos paslaugų teikėjai nedelsdami vykdo nurodymus, kuriuos jiems tiesiogiai arba per STO duoda PSO, ir išlaiko nurodytą būseną tol, kol bus gauti papildomi nurodymai. Jei nurodymai duodami tiesiogiai, PSO nepagrįstai nedelsdamas informuoja atitinkamus STO.

3. Kiekvienas PSO turi teisę tiesiogiai arba per STO atjungti STN ir apsaugos paslaugų teikėjus. STN ir apsaugos paslaugų teikėjai lieka atjungti, kol bus duoti papildomi nurodymai. Jei STN atjungiami tiesiogiai, PSO nepagrįstai nedelsdamas informuoja atitinkamus STO. Per 30 dienų po incidento PSO parengia ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškina šio veiksmo pagrindines priežastis, įgyvendinimą ir poveikį, ir pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį pateikia ją atitinkamai reguliavimo institucijai.

21 straipsnis

Aktyviosios galios pagalbos procedūra

1. Jei pagal Reglamento (ES) 2017/1485 107 straipsnio 1 ir 2 dalis aptinkama, kad valdymo rajone kitos paros arba einamosios paros laikotarpiu neužtikrinamas adekvatumas, prieš imdamasis bet kokio galimo rinkos veiklos sustabdymo pagal 35 straipsnį, PSO turi teisę prašyti aktyviosios galios pagalbos iš:

- a) bet kurio balansavimo paslaugų teikėjo; šis, gavęs PSO prašymą, pakeičia savo parengties būklę, kad užtikrintų galimybę naudoti visą savo aktyviają galią, jeigu ji dar nebuvo panaudota per balansavimo rinką, laikydamasis savo techninių apribojimų,
- b) kiekvieno savo LFC rajone prijungto STN, kuris PSO dar neteikia balansavimo paslaugos; šis STN, PSO prašymu, užtikrina galimybę naudoti visą savo aktyviają galią, laikydamasis savo techninių apribojimų, ir
- c) kitų PSO, kurių sistema yra normaliosios arba pavojaus būsenos.

2. Pasinaudoti balansavimo paslaugų teikėjo arba STN aktyviosios galios pagalba pagal 1 dalies a ir b punktus PSO gali tik tuo atveju, jeigu jis jau aktyvino visus turimus balansavimo energijos pasiūlymus, atsižvelgdamas į tuo metu, kai valdymo rajone neužtikrinamas adekvatumas, turimą tarpzoninį pralaidumą.

3. Kiekvienas PSO, kurio prašoma aktyviosios galios pagalbos pagal 1 dalies c punktą:

- a) užtikrina galimybę naudotis savo neviešais pasiūlymais;
- b) turi teisę aktyvinti turimą balansavimo energiją, kad užtikrintų atitinkamą galią prašančiajam PSO, ir
- c) turi teisę prašyti aktyviosios galios pagalbos iš savo balansavimo paslaugų teikėjų ir bet kurio savo LFC rajone prijungto STN, kuris PSO dar neteikia balansavimo paslaugos, kad užtikrintų atitinkamą aktyviosios galios pagalbą prašančiajam PSO.

4. Aktyvindami pagal 1 dalies c punktą prašomą aktyviają galią, prašantysis PSO ir PSO, kurio prašoma, turi teisę naudoti:

- a) turimą tarpzoninį pralaidumą, jei aktyvinama nesibaigus tarpzoninės einamosios paros prekybai ir jei to tarpzoninio pralaidumo teikimas nėra laikinai sustabdytas pagal 35 straipsnį;
- b) papildomą pralaidumą, kuris gali būti prieinamas dėl sistemos tikralaikės būsenos, – tuo atveju prašantysis PSO ir PSO, kurio prašoma, koordinuoja veiksmus su kitais PSO, kuriems daromas didelis poveikis, pagal 6 straipsnio 5 dalį.

5. Kai PSO, kurio prašoma, ir prašantysis PSO susitaria dėl aktyviosios galios pagalbos teikimo sąlygų, sutartas aktyviosios galios kiekis ir jos teikimo laiko tarpnis laikomi garantuotais, nebent pagalbą teikiančio PSO perdavimo sistema pereitų į avarinę arba visišką atsijungimo būseną.

22 straipsnis

Rankinio apkrovos atjungimo procedūra

1. Be priemonių, nustatytų 18–21 straipsniuose, kiekvienas PSO gali nustatyti kiekį grynosios apkrovos, kurią prireikus rankiniu būdu tiesiogiai arba per STO turi atjungti PSO, kai būtina užkirsti kelią avarinės būsenos plitimui ar sunkėjimui. Jei apkrova turi būti atjungiamą tiesiogiai, PSO nedelsdamas informuoja atitinkamus STO.
2. PSO 1 dalyje nurodytą rankinį grynosios apkrovos atjungimą aktyvina siekdamas:
 - a) išspręsti perkrovos arba nepakankamos įtampos situacijas arba
 - b) išspręsti situacijas, kuriose pagal 21 straipsnį buvo paprašyta aktyviosios galios pagalbos, bet ta pagalba nepakankama adekvatumui savo valdymo rajone kitos paros ir einamosios paros laikotarpiais išlaikyti, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/1485 107 straipsnyje, ir todėl sinchroninėje zonoje kyla dažnio kritimo rizika.
3. PSO atitinkamiems STO praneša pagal 1 dalį nustatytą grynosios apkrovos, kurią reikia atjungti jų skirstomuosiuose tinkluose, kiekį. Kiekvienas STO nepagrįstai nedelsdamas atjungia praneštą grynosios apkrovos kiekį.
4. Per 30 dienų po incidento PSO parengia ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškina šio veikimo pagrindines priežastis, įgyvendinimą ir poveikį, ir pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį pateikia ją atitinkamai reguliavimo institucijai.

III SKYRIUS

VEIKIMO ATKŪRIMO PLANAS

1 SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

23 straipsnis

Veikimo atkūrimo plano rengimas

1. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO, konsultuodamasis su atitinkamais STO, STN, nacionalinėmis reguliavimo institucijomis arba 4 straipsnio 3 dalyje nurodytais subjektais, kaimyniniais PSO ir kitais savo sinchroninės zonos PSO, parengia veikimo atkūrimo planą.
2. Rengdamas savo veikimo atkūrimo planą, kiekvienas PSO atsižvelgia bent į šiuos elementus:
 - a) apkrovos ir generavimo pajėgumų charakteristikas ir galimybes;
 - b) specialius prioritetinių svarbių tinklo naudotojų, įtrauktų į sąrašą, sudarytą pagal 4 dalį, poreikius ir
 - c) savo tinklo ir su juo susijusių STO tinklų savybes.
3. Į veikimo atkūrimo planą įtraukiamos bent šios nuostatos:
 - a) veikimo atkūrimo plano aktyvinimo sąlygos, kaip numatyta 25 straipsnyje;
 - b) nurodymai, kuriuos pagal veikimo atkūrimo planą turi duoti PSO, ir
 - c) priemonės, dėl kurių tikruoju laiku konsultuojamasi arba pagal kurias atliekami veiksmai koordinuojami su nustatytomis šalimis.
4. Visų pirma, į veikimo atkūrimo planą įtraukiami šie elementai:
 - a) priemonių, kurias PSO turi įgyvendinti savo įrenginiuose, sąrašas;
 - b) priemonių, kurių turi imtis STO, sąrašas ir STO, kurie yra atsakingi už tų priemonių įgyvendinimą savo įrenginiuose, sąrašas;
 - c) už priemonių, kurių būtina imtis laikantis privalomų reikalavimų, nustatytų reglamentuose (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 ir (ES) 2016/1447 arba nacionalinės teisės aktuose, įgyvendinimą savo įrenginiuose atsakingų STN sąrašas ir tų STN įgyvendintinų priemonių sąrašas;
 - d) prioritetinių svarbių tinklo naudotojų sąrašas ir jų atjungimo bei įtampos įjungimo sąlygos;

- e) pastočių, kurios yra itin svarbios vykdant veikimo atkūrimo plano procedūras, sąrašas;
 - f) skaičius energijos šaltinių PSO valdymo rajone, kurie yra būtini norint įjungti įtampą savo sistemoje pagal strategiją „iš apačios į viršų“ ir turi paleidimo po visuotinės avarijos galimybę, greito pakartotinio sinchronizavimo galimybę (panaudojant veikimo savosioms reikmėms režimą) ir izoliuotojo veikimo galimybę, ir
 - g) kiekvienos sąraše nurodytos priemonės įgyvendinimo terminas.
5. Į veikimo atkūrimo planą įtraukiamos bent šios III skyriuje nurodytos techninės ir organizacinės priemonės:
- a) įtampos įjungimo procedūra pagal 2 skirsnį;
 - b) dažnio valdymo procedūra pagal 3 skirsnį ir
 - c) resinchronizavimo procedūra pagal 4 skirsnį.
6. Į veikimo atkūrimo planą įtrauktos priemonės turi atitikti šiuos principus:
- a) jų poveikis sistemos naudotojams turi būti minimalus;
 - b) jos turi būti ekonomiškai efektyvios;
 - c) aktyvinamos tik tos priemonės, kurios yra būtinos, ir
 - d) dėl jų jungtinėse perdavimo sistemose neturi būti sukelta avarinė būsena arba visiško atsijungimo būsena.

24 straipsnis

Veikimo atkūrimo plano įgyvendinimas

1. Iki 2019 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO įgyvendina savo veikimo atkūrimo plano priemones, kurios turi būti įgyvendintos perdavimo sistemoje. Nuo tada jis užtikrina tolesnį įgyvendintų priemonių taikymą.
2. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO praneša STO, kurių tinklai prijungti prie perdavimo sistemos, apie priemones (ir nurodo jų įgyvendinimo terminus), įgyvendintinas:
 - a) STO įrenginiuose pagal 23 straipsnio 4 dalį ir
 - b) pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytų STN įrenginiuose, prijungtuose prie STO skirstomųjų tinklų, ir
 - c) veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų įrenginiuose, prijungtuose prie STO skirstomųjų tinklų, ir
 - d) STO įrenginiuose, prijungtuose prie jų skirstomųjų tinklų.
3. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO praneša pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytiems STN ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjams, kurių įrenginiai tiesiogiai prijungti prie perdavimo sistemos, apie jų įrenginiuose įgyvendintinas priemones ir nurodo tų priemonių įgyvendinimo terminus pagal 23 straipsnio 4 dalies g punktą.
4. Jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, tokią pranešimą PSO pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytiems STN, veikimo atkūrimo paslaugų teikėjams ir STO, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pateikia tiesiogiai ir apie jį informuoja atitinkamą STO.
5. Jei PSO pagal 2 dalį informuoja STO, šis savo ruožtu nedelsdamas praneša STN, veikimo atkūrimo paslaugų teikėjams ir STO, kurių įrenginiai prijungti prie jo skirstomojo tinklo, apie veikimo atkūrimo plane numatytas priemones, kurias jie turi įgyvendinti atitinkamuose savo įrenginiuose, ir nurodo tų priemonių įgyvendinimo terminus pagal 23 straipsnio 4 dalies g punktą.
6. Kiekvienas tokią pranešimą gavęs STO, STN ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas:
 - a) įgyvendina priemones, apie kurias pranešta, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo pranešimo dienos;
 - b) patvirtina priemonių įgyvendinimą pranešusiam sistemos operatoriui, o šis, jei jis nėra PSO, apie tai praneša PSO, ir
 - c) užtikrina savo įrenginiuose įgyvendintų priemonių palaikymą.

25 straipsnis

Veikimo atkūrimo plano aktyvinimas

1. Kiekvienas PSO savo veikimo atkūrimo plano procedūras aktyvina koordinuodamas veiksmus su STO ir STN, nustatytais pagal 23 straipsnio 4 dalį, ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjais šiais atvejais:
 - a) kai, sistemos apsaugos plane numatytomis priemonėmis stabilizavus sistemos veikimą, sistema pagal Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus yra avarinės būsenos arba
 - b) kai sistema, vertinant pagal Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, yra visiško atsijungimo būsenos.
2. Atkuriant sistemos veikimą kiekvienas PSO nustato ir stebi:
 - a) sinchronizuoto regiono arba regionų, kuriam (-iems) priklauso jo valdymo rajonas, aprėptį ir ribas;
 - b) su tuo pačiu sinchronizuotu regionu arba regionais susijusius PSO ir
 - c) savo valdymo rajone turimus aktyviosios galios rezervus.
3. Kiekvienas pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytas STO ir STN, taip pat kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas, laikydamasis veikimo atkūrimo plano procedūrų, nepagrįstai nedelsdamas vykdo veikimo atkūrimo planu grindžiamus nurodymus, kuriuos pagal 23 straipsnio 3 dalies b punktą duoda PSO.
4. Kiekvienas PSO savo veikimo atkūrimo plano procedūras, kurių tarpsteminis poveikis yra didelis, aktyvina koordinuodamas veiksmus su paveiktais PSO.

2 SKIRSNIS

Įtampos įjungimas

26 straipsnis

Įtampos įjungimo procedūra

1. Veikimo atkūrimo plane numatytą įtampos įjungimo procedūrą sudaro priemonės, PSO užtikrinančios galimybę taikyti:
 - a) įtampos įjungimo iš viršaus į apačią strategiją ir
 - b) įtampos įjungimo iš apačios į viršų strategiją.
2. Įtampos įjungimo pagal strategiją „iš apačios į viršų“ procedūra apima bent šias priemones:
 - a) dėl įtampos įjungimo atsirandančių įtampos ir dažnio nuokrypių valdymo;
 - b) izoliuotojo veikimo stebėjimo ir valdymo; ir
 - c) izoliuotojo veikimo sričių resinchronizavimo.

27 straipsnis

Įtampos įjungimo procedūros aktyvinimas

1. Aktyvindamas įtampos įjungimo procedūrą, kiekvienas PSO nustato taikytiną strategiją, atsižvelgdamas į:
 - a) energijos šaltinių, kuriuos naudojant galima įjungti įtampą savo valdymo rajone, parengtį;
 - b) numatomą galimų įtampos įjungimo strategijų taikymo trukmę ir riziką;
 - c) elektros sistemų sąlygas;
 - d) tiesiogiai sujungtų sistemų sąlygas, įskaitant bent jungiamųjų linijų būseną;
 - e) prioritetinius svarbius tinklo naudotojus, kurių sąrašas sudarytas pagal 23 straipsnio 4 dalį, ir
 - f) galimybę kartu taikyti įtampos įjungimo iš viršaus į apačią ir iš apačios į viršų strategijas.

2. Taikydamas įtampos įjungimo iš viršaus į apačią strategiją, kiekvienas PSO administruoja apkrovos ir elektros energijos gamybos šaltinių prijungimą siekdamas reguliuoti dažnį taip, kad būtų pasiektas vardinis dažnis su didžiausia nusistovėjusio dažnio nuokrypio leidžiamąja nuokrypa. Kiekvienas PSO taiko apkrovos ir elektros energijos gamybos šaltinių prijungimo sąlygas, kurias nustato pagal 29 straipsnį paskirtas (jei paskirtas) dažnio valdymo koordinatorius.
3. Taikydamas įtampos įjungimo iš apačios į viršų strategiją, kiekvienas PSO administruoja apkrovos ir elektros energijos gamybos šaltinių prijungimą siekdamas vardinio dažnio, nustatyto pagal 28 straipsnio 3 dalies c punktą.
4. Įtampos įjungimo metu PSO, pasikonsultavęs su STO, nustato ir praneša grynosios apkrovos, kurią reikia prijungti skirstomuosiuose tinkluose, kiekį. Kiekvienas STO prijungia praneštą grynosios apkrovos kiekį, laikydamasis apkrovimo žingsnio ir atsižvelgdamas į automatinį apkrovos ir elektros energijos gamybos šaltinių prijungimą savo tinkle.
5. Kiekvienas PSO praneša kaimyniniams PSO apie savo galimybę palaikyti įtampos įjungimo iš viršaus į apačią strategiją.
6. Aktyvindamas įtampos įjungimo iš viršaus į apačią strategiją, PSO paprašo kaimyninių PSO palaikyti įtampos įjungimo procesą. Šį palaikymą gali sudaryti aktyviosios galios pagalba pagal 21 straipsnio 3–5 dalis. PSO, kurių prašoma pagalbos, teikia įtampos įjungimo pagalbą, nebent jų sistemose tai sukeltų avarinę arba visiško atsijungimo būseną. Tokiu atveju prašantysis PSO taiko įtampos įjungimo iš apačios į viršų strategiją.

3 SKIRSNIS

Dažnio valdymas

28 straipsnis

Dažnio valdymo procedūra

1. Veikimo atkūrimo plane numatytą dažnio valdymo procedūrą sudaro priemonės, kuriomis siekiama atkurti vardinį sistemos dažnį.
2. Kiekvienas PSO aktyvina savo dažnio valdymo procedūrą:
 - a) pasirengdamas resinchronizavimo procedūrai, kai sinchroninė zona padalyta į kelis sinchronizuotus regionus;
 - b) jeigu nukrypsta sinchroninės zonos dažnis arba
 - c) jungiant įtampą.
3. Dažnio valdymo procedūra apima bent:
 - a) galios ir dažnio valdiklio nustatymo veiksmų, atliktinų prieš paskiriant dažnio valdymo koordinatorius, sąrašą;
 - b) dažnio valdymo koordinatorių paskyrimą;
 - c) tikslinio dažnio nustatymą, kai taikoma įtampos įjungimo iš apačios į viršų strategija;
 - d) dažnio valdymą jam nukrypus;
 - e) dažnio valdymą po sinchroninės zonos padalijimo;
 - f) prijungtinės apkrovos ir elektros energijos gamybos apimties nustatymą, atsižvelgiant į sinchronizuotame regione turimus aktyviosios galios rezervus, kad būtų išvengta didelių dažnio nuokrypių.

29 straipsnis

Dažnio valdymo koordinatoriaus skyrimas

1. Atkuriant sistemos veikimą, kai sinchroninė zona padalyta į kelis sinchronizuotus regionus, kiekvieno sinchronizuoto regiono PSO paskiria dažnio valdymo koordinatorių, kaip nurodyta 3 dalyje.
2. Atkuriant sistemos veikimą, kai sinchroninė zona nepadalyta, bet sistemos dažnis peržengia pavojaus būsenos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 2 dalyje, ribas, visi sinchroninės zonos PSO paskiria dažnio valdymo koordinatorių, kaip nurodyta 3 dalyje.

3. PSO, kurio tikruoju laiku numatomas K faktorius yra didžiausias, paskiriamas dažnio valdymo koordinatoriumi, nebent sinchronizuoto regiono arba sinchroninės zonos PSO susitaria dažnio valdymo koordinatoriumi paskirti kitą PSO. Tuo atveju sinchronizuoto regiono arba sinchroninės zonos PSO atsižvelgia į šiuos kriterijus:

- a) turimų aktyviosios galios rezervų ir ypač į dažnio atkūrimo rezervų kiekį;
- b) turimą jungiamųjų linijų pralaidumą;
- c) sinchronizuoto regiono arba sinchroninės zonos PSO dažnio matavimų prieinamumą ir
- d) sinchronizuoto regiono arba sinchroninės zonos kritinių elementų matavimų prieinamumą.

4. Nepaisant 3 dalies, kai atsižvelgiant į atitinkamos sinchroninės zonos dydį ir tikrą laiką padėtį tai įmanoma, sinchroninės zonos PSO gali paskirti iš anksto nustatytą dažnio valdymo koordinatorių.

5. Dažnio valdymo koordinatoriumi pagal 1 ir 2 dalis paskirtas PSO apie savo paskyrimą nedelsdamas informuoja kitus sinchroninės zonos PSO.

6. Paskirtasis dažnio valdymo koordinatorius eina savo pareigas tol, kol:

- a) paskiriamas kitas jo sinchronizuoto regiono dažnio valdymo koordinatorius;
- b) resinchronizavus jo sinchronizuotą regioną su kitu sinchronizuotu regionu paskiriamas naujas dažnio valdymo koordinatorius; arba
- c) sinchroninė zona tampa visiškai resinchronizuota, sistemos dažnis yra standartiniame dažnio diapazone, o kiekvieno sinchroninės zonos PSO LFC priemonės vėl pradeda veikti normaliuoju veikimo režimu, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 1 dalyje.

30 straipsnis

Dažnio valdymas jam nukrypus

1. Atkuriant sistemos veikimą, kai pagal 29 straipsnio 3 dalį buvo paskirtas dažnio valdymo koordinatorius, kiti nei dažnio valdymo koordinatorių sinchroninės zonos PSO visų pirma nutraukia rankinį dažnio atkūrimo rezervų ir pakaitos rezervų aktyvinimą.

2. Dažnio valdymo koordinatorius, pasikonsultavęs su kitais sinchroninės zonos PSO, nustato taikytiną kiekvieno sinchroninės zonos PSO naudojamų LFC valdiklių veikimo režimą.

3. Dažnio valdymo koordinatorius valdo rankinį dažnio atkūrimo rezervų ir pakaitos rezervų aktyvinimą sinchroninėje zonoje, siekdamas reguliuoti sinchroninės zonos dažnį taip, kad būtų pasiektas vardinis dažnis, ir atsižvelgdamas į tinklo eksploatavimo saugumo ribas, nustatytas pagal Reglamento (ES) 2017/1485 25 straipsnį. Kiekvienas sinchroninės zonos PSO dažnio valdymo koordinatoriaus prašymu remia jo veiksmus.

31 straipsnis

Dažnio valdymas po sinchroninės zonos padalijimo

1. Atkuriant sistemos veikimą, kai pagal 29 straipsnio 3 dalį buvo paskirtas dažnio valdymo koordinatorius, kiekvieno sinchronizuoto regiono PSO, išskyrus dažnio valdymo koordinatorių, visų pirma nutraukia rankinį dažnio atkūrimo rezervų ir pakaitos rezervų aktyvinimą.

2. Dažnio valdymo koordinatorius, pasikonsultavęs su kitais sinchronizuoto regiono PSO, nustato sinchronizuotame regione taikytiną kiekvieno PSO naudojamų LFC valdiklių veikimo režimą.

3. Dažnio valdymo koordinatorius valdo rankinį dažnio atkūrimo rezervų ir pakaitos rezervų aktyvinimą sinchronizuotame regione, siekdamas reguliuoti sinchronizuoto regiono dažnį taip, kad būtų pasiektas resinchronizavimo koordinatoriaus (jei paskirtas) pagal 34 straipsnio 1 dalies a punktą nustatytas tikslinis dažnis, ir atsižvelgdamas į tinklo eksploatavimo saugumo ribas, nustatytas pagal Reglamento (ES) 2017/1485 25 straipsnį. Jei sinchronizuoto regiono resinchronizavimo koordinatorius nepaskirtas, dažnio valdymo koordinatorius siekia dažnį reguliuoti taip, kad būtų pasiektas vardinis dažnis. Kiekvienas sinchronizuoto regiono PSO dažnio valdymo koordinatoriaus prašymu remia jo veiksmus.

4 SKIRSNIS

Resinchronizavimas

32 straipsnis

Resinchronizavimo procedūra

Veikimo atkūrimo plane numatytą resinchronizavimo procedūrą sudaro bent:

- a) resinchronizavimo koordinatoriaus paskyrimas;
- b) priemonės, kuriomis PSO užtikrinama galimybė taikyti resinchronizavimo strategiją, ir
- c) jungiamųjų linijų fazinio kampo, dažnio ir įtampos skirtumų didžiausios ribos.

33 straipsnis

Resinchronizavimo koordinatoriaus skyrimas

1. Atkuriant sistemos veikimą, kai du sinchronizuotus regionus galima resinchronizuoti nekeliant pavojaus perdavimo sistemų tinklo eksploatavimo saugumui, tų sinchronizuotų regionų dažnio valdymo koordinatoriai, pasikonsultavę bent su PSO, kuris (-ie) identifikuotas (-i) kaip galimas (-i) resinchronizavimo koordinatorius (-iai), ir vadovaudamiesi 2 dalimi, paskiria resinchronizavimo koordinatorių. Kiekvienas dažnio valdymo koordinatorius nedelsdamas informuoja savo sinchronizuoto regiono PSO apie resinchronizavimo koordinatoriaus paskyrimą.
2. Kiekvienos sinchronizuotų regionų, kuriuos reikia sinchronizuoti tarpusavyje, poros resinchronizavimo koordinatorius yra PSO, kuris:
 - a) turi bent vieną veikiančią pastotę, kurioje ant dviejų sinchronizuotų regionų, kuriuos reikia sinchronizuoti tarpusavyje, ribos įrengtas lygiagretusis perjungimo įtaisas;
 - b) turi prieigą prie abiejų sinchronizuotų regionų dažnio matavimų;
 - c) turi prieigą prie įtampos matavimų pastotėse, tarp kurių yra galimi resinchronizavimo taškai; ir
 - d) gali kontroliuoti galimų resinchronizavimo taškų įtampą.
3. Kai 2 dalyje nustatytus kriterijus atitinka daugiau kaip vienas PSO, resinchronizavimo koordinatoriumi paskiriamas didžiausią galimų resinchronizavimo taškų tarp abiejų sinchronizuotų regionų turintis PSO, nebent tų sinchronizuotų regionų dažnio valdymo koordinatoriai susitaria resinchronizavimo koordinatoriumi paskirti kitą PSO.
4. Paskirtasis resinchronizavimo koordinatorius eina savo pareigas tol, kol:
 - a) paskiriamas kitas dviejų sinchronizuotų regionų resinchronizavimo koordinatorius arba
 - b) du sinchronizuoti regionai tampa resinchronizuoti ir visi 34 straipsnyje nurodyti veiksmai užbaigiami.

34 straipsnis

Resinchronizavimo strategija

1. Prieš resinchronizuojant, resinchronizavimo koordinatorius:
 - a) atsižvelgdamas į 32 straipsnyje nurodytas didžiausias ribas, nustato:
 - i) tikslinę resinchronizavimo dažnio vertę,
 - ii) didžiausią abiejų sinchronizuotų regionų dažnių skirtumą,
 - iii) didžiausią aktyviosios ir reaktyviosios galios mainų vertę; ir
 - iv) taikytiną LFC valdiklių veikimo režimą;
 - b) atsižvelgdamas į tinklo eksploatavimo saugumo ribas sinchronizuotuose regionuose parenka resinchronizavimo tašką;
 - c) nustato ir parengia visus abiejų sinchronizuotų regionų resinchronizavimo veiksmus, kuriuos būtina atlikti resinchronizavimo taške;
 - d) nustato ir parengia tolesnius veiksmus, kuriais sukuriamos papildomos sinchronizuotų regionų tarpusavio jungtys, ir
 - e) atsižvelgdamas į a punkte nustatytas sąlygas įvertinta sinchronizuotų regionų pasirengimą resinchronizuoti.

2. Atlikdamas 1 dalyje nurodytas užduotis, resinchronizavimo koordinatorius konsultuojasi su tų sinchronizuotų regionų dažnio valdymo koordinatoriais, o dėl b–e punktuose nurodytų užduočių konsultuojasi ir su PSO, valdančiais resinchronizavimo pastotes.
3. Kiekvienas dažnio valdymo koordinatorius nedelsdamas informuoja savo sinchronizuoto regiono PSO apie planuojamą resinchronizavimą.
4. Kai įvykdomos visos pagal 1 dalies a punktą nustatytos sąlygos, resinchronizavimo koordinatorius atlieka resinchronizavimą, aktyvindamas veiksmus, nustatytus pagal 1 dalies c ir d punktus.

IV SKYRIUS

SĄVEIKA RINKOJE

35 straipsnis

Rinkos veiklos sustabdymo procedūra

1. PSO gali laikinai sustabdyti savo vienos ar kelių 2 dalyje nurodytų rūšių rinkos veiklą, jeigu:
 - a) PSO perdavimo sistema yra visiško atsijungimo būsenos arba
 - b) PSO išnaudojo visas rinkos galimybes ir toliau vykdant veiklą rinkoje, kai sistema yra avarinės būsenos, būtų pabloginta viena arba daugiau Reglamento (ES) 2017/1485 18 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų, arba
 - c) toliau vykdant veiklą rinkoje būtų labai sumažintas veikimo atkūrimo proceso, kuriuo siekiama atkurti normaliąją arba pavojaus būseną, veiksmingumas, arba
 - d) priemonės ir ryšio priemonės, būtinos PSO veiklai rinkoje palengvinti, yra neprieinamos.
2. Pagal 1 dalį gali būti sustabdoma šių rūšių rinkos veikla:
 - a) tarpzoninio pralaidumo teikimas pajėgumų paskirstymui ties atitinkamų prekybos zonų ribomis kiekvienam rinkos laiko vienetui, kai numatoma, kad perdavimo sistemos normalioji arba pavojaus būseną nebus atkurta;
 - b) balansavimo paslaugų teikėjo balansavimo pajėgumų ir balansavimo energijos pasiūlymų teikimas;
 - c) už balansą atsakingos šalies subalansuotos pozicijos užtikrinimas kitos paros laikotarpio pabaigoje, jei to reikalaujama su balansavimu susijusiose sąlygose;
 - d) už balansą atsakingų šalių pozicijos pakeitimų teikimas;
 - e) Reglamento (ES) 2017/1485 111 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų grafikų teikimas ir
 - f) svarbi kitų rūšių rinkos veikla, kurią sustabdyti būtina siekiant išsaugoti ir (arba) atkurti sistemos veikimą.
3. Jei rinkos veikla sustabdoma pagal 1 dalį, PSO prašymu kiekvienas STN taiko, kai techniškai įmanoma, PSO nustatytą aktyviosios galios nuostatį.
4. Kai rinkos veikla sustabdoma pagal 1 dalį, PSO gali visiškai arba iš dalies sustabdyti savo procesus, kuriems daro poveikį toks sustabdymas.
5. Kai rinkos veikla sustabdoma pagal 1 dalį, PSO koordinuoja veiksmus bent su šiomis šalimis:
 - a) pralaidumo skaičiavimo regionų, kuriems priklauso PSO, kitais PSO;
 - b) PSO, su kuriais PSO yra susitaręs dėl balansavimo koordinavimo tvarkos;
 - c) PEERO ir kitais subjektais, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2015/1222 jo valdymo rajone paskirtos arba perduotos vykdyti rinkos funkcijos;
 - d) galios ir dažnio valdymo bloko, kuriam priklauso PSO, kitais PSO ir
 - e) pralaidumo skaičiavimo regionų, kuriems priklauso PSO, koordinuoto pralaidumo skaičiuotoju.
6. Jei PSO sustabdo rinkos veiklą, jis inicijuoja 38 straipsnyje nustatytą ryšio palaikymo procedūrą.

36 straipsnis

Rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklės

1. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO parengia rinkos veiklos nutraukimo ir atkūrimo taisyklių pasiūlymą.
2. Šias taisykles po to, kai pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį jas patvirtina atitinkama reguliavimo institucija, PSO paskelbia savo interneto svetainėje.
3. Rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklės turi būti kuo labiau suderinamos su:
 - a) tarpzoninio pralaidumo teikimo atitinkamuose pralaidumo skaičiavimo regionuose taisyklėmis;
 - b) balansavimo paslaugų teikėjų balansavimo pajėgumo ir balansavimo energijos pasiūlymų, parengtų remiantis balansavimo koordinavimo tvarkos susitarimais su kitais PSO, teikimo taisyklėmis;
 - c) už balansą atsakingos šalies subalansuotos pozicijos užtikrinimo kitos paros laikotarpio pabaigoje, jei to reikalaujama su balansavimu susijusiose sąlygose, taisyklėmis;
 - d) už balansą atsakingų šalių pozicijos pakeitimų teikimo taisyklėmis ir
 - e) Reglamento (ES) 2017/1485 111 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų grafikų teikimo taisyklėmis.
4. Rengdamas rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisykles, kiekvienas PSO 35 straipsnio 1 dalyje nurodytas situacijas apibūdina objektyviai apibrėžtais parametrais, atsižvelgdamas į šiuos veiksniai:
 - a) apkrovos atjungimo PSO LFC rajone procentinę dalį, atitinkančią:
 - i) didelės dalies už balansą atsakingų šalių negebėjimą išlaikyti savo balansą, arba
 - ii) būtinybę PSO nesilaikyti įprastų balansavimo procesų, kad būtų galima efektyviai įjungti įtampą;
 - b) elektros energijos gamybos įrenginių atjungimo PSO LFC rajone procentinę dalį, susijusią su tuo, kad didelė dalis už balansą atsakingų šalių nesugebėjo išlaikyti savo balanso;
 - c) neprieinamų perdavimo sistemos elementų dalį ir geografinį pasiskirstymą, susijusius su:
 - i) didelės LFC rajono dalies sinchronizmo praradimu, dėl kurio įprasti balansavimo procesai tapo neveiksmingi, arba
 - ii) tarpzoninio pralaidumo ties prekybos zonų riba (-omis) sumažėjimu iki nulio;
 - d) toliau išvardytų paveiktų subjektų negebėjimą vykdyti savo rinkos veiklą dėl nuo jų nepriklausančios (-ių) priežasties (-čių):
 - i) už balansavimą atsakingų šalių,
 - ii) balansavimo paslaugų teikėjų,
 - iii) PEERO ir kitų subjektų, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2015/1222 paskirtos arba perduotos vykdyti rinkos funkcijos,
 - iv) STO, kurių tinklai prijungti prie perdavimo sistemos;
 - e) nebuvimą tinkamai veikiančių priemonių ir ryšio priemonių, būtinų norint atlikti:
 - i) kitos paros arba einamosios paros susiejimą ar taikyti bet kurią atsieto pralaidumo paskirstymo mechanizmą arba
 - ii) dažnio atkūrimo procesą, arba
 - iii) rezervo pakeitimo procesą, arba
 - iv) už balansą atsakingos šalies subalansuotos pozicijos užtikrinimą kitos paros laikotarpiu ir pakeistos jos pozicijos pateikimą, arba
 - v) Reglamento (ES) 2017/1485 111 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų grafikų pateikimą.
5. Rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklėse nustatoma delta, kurios būtina paisyti dėl kiekvieno pagal 4 dalį nustatyto parametro prieš pradėdant rinkos veiklos sustabdymo procedūrą.

6. Atitinkamas PSO, remdamasis turima informacija, tikruoju laiku įvertina pagal 4 dalį nustatytus parametrus.
7. Iki 2020 m. gruodžio 18 d. ENTSO-E pateikia Agentūrai ataskaitą, kurioje įvertina PSO nustatytų rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklių suderinimo lygį ir prirėkus nustato sritis, kuriose reikia suderinimo.
8. Iki 2019 m. birželio 18 d. kiekvienas PSO pateikia ENTSO-E duomenis, būtinus, kad pastarasis galėtų parengti ir pateikti 7 dalyje nurodytą ataskaitą.

37 straipsnis

Rinkos veiklos atkūrimo procedūra

1. Atitinkamas PSO, derindamas veiksmus su savo valdymo rajone veikiančiu (-iais) PEERO ir kaimyniniais PSO, pradeda rinkos veiklos, kuri buvo sustabdyta pagal 35 straipsnio 1 dalį, atkūrimo procedūrą, kai:
 - a) aplinkybių, dėl kurių buvo sustabdyta veikla, nebeliko, o jokių kitų 35 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių nėra, ir
 - b) 38 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai buvo iš anksto tinkamai informuoti pagal 38 straipsnį.
2. Kai 1 dalyje nurodytos sąlygos yra įvykdytos arba anksčiau, jei tai būtina rinkos veiklai atkurti, atitinkamas PSO, derindamas veiksmus su kaimyniniais PSO, pradeda atkurti dėl rinkos veiklos sustabdymo paveiktus savo veiklos procesus.
3. Kai tik atitinkamas (-i) PSO informuoja, kad jo (jų) procesai atkurti, atitinkamas (-i) PEERO, derindamas (-i) veiksmus su PSO ir 35 straipsnio 5 dalyje nurodytais subjektais, pradeda atkurti atitinkamus kitos paros ir (arba) einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procesus.
4. Jei tarpzoninio pralaidumo teikimas buvo sustabdytas, o vėliau atkurtas, kiekvienas susijęs PSO atnaujina pralaidumo paskirstymui teikiamą tarpzoninį pralaidumą, kiekvienam rinkos laiko vienetui naudodamas tinkamiausią ir efektyviausią iš šių variantų:
 - a) taiko naujausią turimą koordinuoto pralaidumo skaičiuotojo apskaičiuotą tarpzoninį pralaidumą;
 - b) inicijuoja regiono pralaidumo skaičiavimo procesus, taikomus pagal Reglamento (ES) 2015/1222 29 ir 30 straipsnius; arba
 - c) derindamas veiksmus su kitais pralaidumo skaičiavimo regiono PSO, tarpzoninius pralaidumus nustato pagal faktines fizinio tinklo sąlygas.
5. Kai dalyje viso susieto rajono, kuriame rinkos veikla buvo sustabdyta, vėl gražinama normalioji arba pavojaus būsena, to rajono PEERO, pasikonsultavęs (-ę) su PSO ir 35 straipsnio 5 dalyje nurodytais subjektais, turi teisę vykdyti rinkos susiejimą, jei PSO jau atkūrė pralaidumo skaičiavimo procesą.
6. Ne vėliau kaip per 30 dienų po to, kai buvo atkurta rinkos veikla, ją sustabdęs (-ę) ir vėliau atkūręs (-ę) PSO bent anglų kalba parengia ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškina pagrindines rinkos veiklos sustabdymo priežastis, įgyvendinimą ir poveikį bei pateikia nuorodą į tai, kad laikytasi rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklių, ir pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį pateikia ją atitinkamai reguliavimo institucijai bei užtikrina galimybę su ja susipažinti 38 straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams.
7. Valstybių narių reguliavimo institucijos arba Agentūra gali pateikti rekomendaciją atitinkamam (-iems) PSO, siekdamas skatinti gerąją praktiką ir padėti išvengti panašių incidentų ateityje.

38 straipsnis

Ryšio palaikymo procedūra

1. Pagal 36 straipsnį parengtose rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklėse nustatoma ir ryšio palaikymo procedūra, kurioje išsamiai nustatomos kiekvienos šalies užduotys ir veiksmai, susiję su įvairiais jos vaidmenimis stabdant ir atkuriant rinkos veiklą.

2. Ryšio palaikymo procedūroje numatoma, kad informacija vienu metu siunčiama šiems subjektams:
 - a) 35 straipsnio 5 dalyje nurodytoms šalims;
 - b) už balansavimą atsakingoms šalims;
 - c) balansavimo paslaugų teikėjams;
 - d) STO, kurių tinklai prijungti prie perdavimo sistemos, ir
 - e) pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį – kiekvienos susijusios valstybės narės atitinkamai reguliavimo institucijai.
3. Ryšio palaikymo procedūra apima bent šiuos veiksmus:
 - a) PSO pranešimą apie rinkos veiklos sustabdymą pagal 35 straipsnį;
 - b) PSO pranešimą apie tiksliausią numatomą perdavimo sistemos veikimo atkūrimo laiką ir datą;
 - c) PEERO ir kitų subjektų, kuriems pagal reglamentus (ES) 2015/1222 ir (ES) 2016/1719 paskirta vykdyti rinkos funkcijas, pranešimą apie savo veiklos sustabdymą, jei veikla sustabdoma;
 - d) atnaujintos PSO informacijos apie perdavimo sistemos veikimo atkūrimo procesą teikimą;
 - e) 2 dalies a–d punktuose nurodytų subjektų pranešimą, kad jų rinkos priemonės ir ryšio sistemos veikia;
 - f) PSO pranešimą, kad vėl atkurta perdavimo sistemos normalioji arba pavojaus būsena;
 - g) PEERO ir kitų subjektų, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2015/1222 pavestos arba perduotos vykdyti rinkos funkcijos, pranešimą apie tiksliausią numatomą rinkos veiklos atkūrimo laiką ir datą ir
 - h) PEERO ir kitų subjektų, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2015/1222 pavestos arba perduotos vykdyti rinkos funkcijos, pranešimą, kad rinkos veikla atkurta.
4. Visi PSO, PEERO ir kitų 3 dalyje nurodytų subjektų, kuriems pavestos arba perduotos vykdyti rinkos funkcijos, pranešimai ir atnaujinta informacija skelbiami tų subjektų interneto svetainėse. Kai pranešimą arba atnaujintą informaciją paskelbti interneto svetainėje neįmanoma, subjektas, kuriam taikomas šis įpareigojimas, e. paštu ar bet kuriomis kitomis turimomis priemonėmis pateikia pranešimą bent šalims, kurios tiesiogiai dalyvauja stabdomoje rinkos veikloje.
5. Pranešimas pagal 3 dalies e punktą siunčiamas e. paštu ar bet kuriomis kitomis turimomis priemonėmis atitinkamam PSO.

39 straipsnis

Atsiskaitymo, kai rinkos veikla sustabdyta, taisyklės

1. Iki 2018 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO parengia atsiskaitymo už disbalansą taisyklių ir atsiskaitymo už balansavimo pajėgumus ir balansavimo energiją taisyklių, taikomų atsiskaitymo už disbalansą laikotarpiams, kuriais rinkos veikla buvo sustabdyta, pasiūlymą. PSO gali siūlyti tas pačias taisykles, kurios taikomos įprastoje veikloje.

Šias taisykles po to, kai pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį jas patvirtina atitinkama reguliavimo institucija, PSO paskelbia savo interneto svetainėje.

PSO gali perduoti šiame straipsnyje nurodytas savo užduotis vienai ar daugiau trečiųjų šalių su sąlyga, kad trečioji šalis atitinkamą funkciją gali vykdyti bent taip pat veiksmingai, kaip PSO. Valstybė narė arba, kai tinkama, reguliavimo institucija gali paskirti šiame straipsnyje nurodytas užduotis vienai ar daugiau trečiųjų šalių su sąlyga, kad trečioji šalis atitinkamą funkciją gali vykdyti bent taip pat veiksmingai, kaip PSO.

2. 1 dalyje nurodytomis taisyklėmis nustatoma, kai tinkama, PSO ir trečiųjų šalių atsiskaitymo su šalimis, atsakingomis už balansą, ir balansavimo paslaugų teikėjais tvarka.

3. Pagal 1 dalį parengtomis taisyklėmis:

- a) užtikrinamas kiekvieno PSO ir 1 dalyje nurodytos atitinkamos trečiosios šalies finansinis neutralumas;
- b) užtikrinama, kad būtų išvengta paskatų iškreipimo ar nekonstruktyvių paskatų už balansavimą atsakingoms šalims, balansavimo paslaugų teikėjams ir PSO;

- c) už balansavimą atsakingos šalys skatinamos siekti užtikrinti balansą arba padėti atkurti sistemos balansą;
- d) užtikrinama, kad būtų išvengta finansinių nuobaudų už balansavimą atsakingoms šalims ir balansavimo paslaugų teikėjams dėl veiksmų, kuriuos atlikti reikalauja PSO;
- e) PSO atgrasomi nuo rinkos veiklos stabdymo, nebent tai neišvengiamai būtina, ir skatinami ją kuo greičiau atkurti, ir
- f) balansavimo paslaugų teikėjai skatinami siūlyti paslaugas jungiančiajam PSO, kuris padeda atkurti normaliąją sistemos būseną.

V SKYRIUS

KEITIMASIS INFORMACIJA IR RYŠIAI, PRIEMONĖS IR ĮRANGA

40 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Be informacijos, teikiamos pagal Reglamento (ES) 2017/1485 40–53 straipsnius, kiekvienas PSO, kurio sistema yra avarinės, visiško atsijungimo ar atkūrimo būsenos, turi teisę rinkti šią informaciją:
 - a) iš STO, nustatytų pagal 23 straipsnio 4 dalį, – būtiną informaciją bent apie:
 - i) jų tinklo dalį, kurioje taikomas izoliuotasis veikimas,
 - ii) galimybę sinchronizuoti jų tinklo dalis, kuriose taikomas izoliuotasis veikimas, ir
 - iii) galimybę pradėti taikyti izoliuotąjį veikimą;
 - b) iš STN, nustatytų pagal 23 straipsnio 4 dalį, ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų – informaciją bent apie šias sąlygas:
 - i) esamą įrenginio būseną,
 - ii) veikimo ribas,
 - iii) visiško aktyvinimo laiką ir laiką, per kurį galima padidinti energijos gamybą, ir
 - iv) procesus, kuriems laikas yra kritiškai svarbus.
2. Sistemai esant avarinės, visiško atsijungimo arba atkūrimo būsenos kiekvienas PSO sistemos apsaugos plano ir veikimo atkūrimo plano procedūrų tikslais laiku pateikia šią informaciją (jei ją turi):
 - a) kaimyniniams PSO – informaciją bent apie:
 - i) sinchronizuoto regiono arba regionų, kuriam (-iems) priklauso jo valdymo rajonas, aprėptį ir ribas,
 - ii) sinchronizuoto rajono valdymo apribojimus,
 - iii) aktyviąją ir reaktyviąją galią, kurią galima tiekti jungiamosiomis linijomis, bei ilgiausią jos tiekimo trukmę ir
 - iv) visus kitus techninius arba organizacinius apribojimus;
 - b) savo sinchronizuoto regiono dažnio valdymo koordinatoriui – informaciją bent apie:
 - i) izoliuotojo veikimo išlaikymo apribojimus,
 - ii) turimą papildomą apkrovą ir generavimo pajėgumus ir
 - iii) eksploatacinių rezervų prieinamumą;
 - c) pagal 11 straipsnio 4 dalį ir 23 straipsnio 4 dalį nustatytiems STO, kurių tinklai prijungti prie perdavimo sistemos, – informaciją bent apie:
 - i) savo perdavimo sistemos būseną,
 - ii) aktyviosios ir reaktyviosios galios ribas, apkrovimo žingsnį, transformatoriaus atšakų perjungiklių ir jungtuvų padėtį prijungimo taškuose,

- iii) informaciją apie esamą ir planuojamą elektros energijos gamybos modulių, prijungtų prie STO tinklo, būseną, jei ši informacija STO nėra tiesiogiai prieinama, ir
 - iv) visą tolesniems prie skirstomojo tinklo prijungtų subjektų veiksams koordinuoti būtina informaciją;
- d) apsaugos paslaugų teikėjams – informaciją bent apie:
- i) savo perdavimo sistemos būseną ir
 - ii) planines priemones, kuriose būtina dalyvauti apsaugos paslaugų teikėjams;
- e) pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytiems STO ir STN ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjams – informaciją bent apie:
- i) savo perdavimo sistemos būseną,
 - ii) įtampos įjungimo jungtyse galimybę ir planus ir
 - iii) planines priemones, kuriose būtinas jų dalyvavimas.
3. PSO, kurių sistema yra avarinės, visiško atsijungimo arba atkūrimo būsenos, tarpusavyje keičiasi informacija bent apie:
- a) tiek, kiek žinoma, – aplinkybes, dėl kurių susidarė dabartinė jų perdavimo sistemos būseną, ir
 - b) galimas problemas, dėl kurių gali reikėti aktyviosios galios pagalbos.
4. PSO, kurių sistema yra avarinės, visiško atsijungimo arba atkūrimo būsenos, laiku pateikia informaciją apie savo perdavimo sistemos būseną ir, kai turima, papildomą informaciją apie padėtį savo perdavimo sistemoje:
- a) PEERO, kuris (-ie) šią informaciją perduoda savo rinkos dalyviams, kaip numatyta 38 straipsnyje;
 - b) pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį – savo atitinkamai reguliavimo institucijai arba, kai tai aiškiai nustatyta nacionalinės teisės aktuose, – 4 straipsnio 3 dalyje nurodytiems subjektams ir,
 - c) kai tinkama – visoms kitoms susijusioms šalims.
5. PSO kiekvieną paveiktą šalį informuoja apie bandymų planą, parengtą pagal 43 straipsnio 2 ir 3 dalis.

41 straipsnis

Ryšio sistemos

1. Kiekvienas pagal 23 straipsnio 4 dalies b ir c punktus nustatytas STO ir STN, kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas ir kiekvienas PSO turi turėti kalbinio ryšio sistemą, kurioje būtų užtikrintas pakankamas įrangos dubliavimas ir atsarginio maitinimo šaltiniai ir kuri užtikrintų galimybę pagal veikimo atkūrimo planą keistis informacija bent 24 valandas, jei visiškai nebūtų elektros energijos tiekimo iš išorės arba sugestų bet kuris atskiras kalbinio ryšio sistemos įrenginys. Valstybės narės gali reikalauti užtikrinti ilgesnę nei 24 valandų minimalią veikimo iš atsarginių elektros energijos šaltinių trukmę.
2. Kiekvienas PSO, konsultuodamasis su STO ir STN, nustatytais pagal 23 straipsnio 4 dalį, ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjais, nustato techninius reikalavimus, kuriuos turi atitikti jų kalbinio ryšio sistemos ir paties PSO kalbinio ryšio sistema, kad būtų užtikrintas jų sąveikumas ir kad kita šalis galėtų atpažinti PSO ryšio iškviatą ir nedelsdama atsiliepti.
3. Kiekvienas PSO, konsultuodamasis su kaimyniniais PSO ir kitais savo sinchroninės zonos PSO, nustato techninius reikalavimus, kuriuos turi atitikti jų kalbinio ryšio sistemos ir paties PSO kalbinio ryšio sistema, kad būtų užtikrintas jų sąveikumas ir kad kita šalis galėtų atpažinti PSO ryšio iškviatą ir nedelsdama atsiliepti.
4. Nepaisant 1 dalies reikalavimų, pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatyti STN, kurie yra B tipo elektros energijos gamybos moduliai, ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjai, kurie yra A arba B tipo elektros energijos gamybos moduliai, turi turėti galimybę naudotis tik duomenų perdavimo sistema, o ne balso ryšio sistema, jei tam pritaria PSO. Ši duomenų perdavimo sistema turi atitikti 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus.
5. Valstybės narės gali reikalauti, kad, be kalbinio ryšio sistemos, veikimo atkūrimo plano vykdymui palaikyti būtų naudojama papildoma ryšio sistema; tokiu atveju papildoma ryšio sistema turi atitikti 1 dalyje pateiktus reikalavimus.

42 straipsnis

Priemonės ir įranga

1. Kiekvienas PSO užtikrina galimybę naudotis Reglamento (ES) 2017/1485 24 straipsnyje nurodytomis kritinės svarbos priemonėmis ir įranga bent 24 valandas, jei būtų prarastas pagrindinis elektros energijos šaltinis.
2. Kaip nustato PSO, kiekvienas pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytas STO ir STN ir kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas užtikrina galimybę naudotis Reglamento (ES) 2017/1485 24 straipsnyje nurodytomis kritinės svarbos priemonėmis ir įranga pagal veikimo atkūrimo planą bent 24 valandas, jei būtų prarastas pagrindinis elektros energijos šaltinis.
3. Kiekvienas PSO turi turėti bent vieną geografiškai atskirą atsarginę dispečerinę. Atsarginėje dispečerinėje turi būti bent Reglamento (ES) 2017/1485 24 straipsnyje nurodytos kritinės svarbos priemonės ir įranga. Kiekvienas PSO užtikrina savo atsarginės dispečerinės atsarginį maitinimo šaltinį, kurio pakaktų bent 24 valandas, jei būtų prarastas pagrindinis elektros energijos šaltinis.
4. Kiekvienas PSO parengia perkėlimo procedūrą, pagal kurią pagrindinės dispečerinės funkcijos būtų kuo greičiau, tačiau bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip per tris valandas, perduotos atsarginei dispečerinei. Procedūroje numatomas sistemos valdymas funkcijų perkėlimo metu.
5. Pastotės, kurios pagal 23 straipsnio 4 dalį identifikuotos kaip kritiškai svarbios veikimo atkūrimo plano procedūroms, turi veikti bent 24 valandas, jei būtų prarastas pagrindinis elektros energijos šaltinis. Airijos sinchroninės zonos ir Latvijos pastočių veikimo, jei būtų prarastas pagrindinis elektros energijos šaltinis, trukmę PSO pasiūlymu tvirtina reguliavimo institucija arba kita valstybės narės kompetentinga institucija ir ta trukmė gali būti trumpesnė nei 24 valandos.

VI SKYRIUS

ATITIKTIS IR PERŽIŪRA

1 SKIRSNIS

PSO, STO ir STN galimybių atitikties bandymas

43 straipsnis

Bendrieji principai

1. Kiekvienas PSO periodiškai vertina, ar tinkamai veikia visa sistemos apsaugos plane ir veikimo atkūrimo plane nurodyta įranga ir užtikrinamos visos juose nurodytos galimybės. Tuo tikslu kiekvienas PSO periodiškai tikrina tokios įrangos ir galimybių atitiktį pagal 2 dalį ir Reglamento (ES) 2016/631 41 straipsnio 2 dalį, Reglamento (ES) 2016/1388 35 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) 2016/1447 69 straipsnio 1 ir 2 dalis.
2. Iki 2019 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO, konsultuodamasis su STO ir STN, nustatytais pagal 11 straipsnio 4 dalį ir 23 straipsnio 4 dalį, apsaugos paslaugų teikėjais ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjais, nustato bandymų planą. Bandymų plane nustatoma sistemos apsaugos planui ir veikimo atkūrimo planui svarbi įranga ir galimybės, kurias reikia išbandyti.
3. Bandymų plane nustatomas bandymų periodiškumas ir sąlygos, laikantis 44–47 straipsniuose nustatytų būtinųjų reikalavimų. Bandymų planas turi atitikti bandomai galimybei taikomą reglamentuose (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 ir (ES) 2016/1447 nustatytą metodiką. STN, kuriems reglamentai (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 ir (ES) 2016/1447 netaikomi, bandymų planas rengiamas pagal nacionalinės teisės aktų nuostatas.
4. Kiekvienas PSO, STO, STN, apsaugos paslaugų teikėjas ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas užtikrina, kad per bandymą nebūtų keliamas pavojus perdavimo sistemos ir jungtinės perdavimo sistemos tinklo eksploatavimo saugumui. Bandymas atliekamas taip, kad būtų kuo labiau sumažintas poveikis sistemos naudotojams.
5. Bandymas laikomas sėkmingu, jei jo rezultatai atitinka atitinkamo sistemos operatoriaus pagal 3 dalį nustatytas sąlygas. Jei bandymo rezultatai neatitinka šių kriterijų, PSO, STO, STN, apsaugos paslaugų teikėjas ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas bandymą kartoja.

44 straipsnis

Elektros energijos gamybos modulių galimybių atitikties bandymas

1. Kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas, kuris yra elektros energijos gamybos modulis, užtikrinantis paleidimo po visuotinės avarijos galimybę, bent kas trejus metus atlieka paleidimo po visuotinės avarijos galimybės bandymą pagal Reglamento (ES) 2016/631 45 straipsnio 5 dalyje nustatytą metodiką.
2. Kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas, kuris naudojamas elektros energijos gamybos modulių teikia greito resinchronizavimo paslaugą, po bet kokio pakeitimo, darančio poveikį veikimo savosioms reikmėms galimybei, arba po dviejų iš eilės nesėkmingų perjungimų įprasto veikimo metu, atlieka perjungimo veikti savosioms reikmėms bandymą pagal Reglamento (ES) 2016/631 45 straipsnio 6 dalyje nustatytą metodiką.

45 straipsnis

Apkrovos objektų, teikiančių reguliavimo apkrova paslaugą, atitikties bandymas

1. Kiekvienas apsaugos paslaugų teikėjas, užtikrinantis reguliavimą apkrova, po dviejų iš eilės nesėkmingo reguliavimo atvejų įprasto veikimo metu arba bent kartą per metus atlieka apkrovos pakeitimo bandymą pagal Reglamento (ES) 2016/1388 41 straipsnio 1 dalyje nustatytą metodiką.
2. Kiekvienas apsaugos paslaugų teikėjas, užtikrinantis reguliavimą apkrova, kuri atjungiamą dėl nepakankamo dažnio, nacionaliniu lygmeniu nustatytinu periodiškumu atlieka apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio bandymą pagal Reglamento (ES) 2016/1388 37 straipsnio 4 dalyje nustatytą metodiką, jei tai prie perdavimo sistemos prijungtas apkrovos objektas, arba pagal panašią atitinkamo sistemos operatoriaus nustatytą metodiką, jei tai kitos rūšies apkrovos objektas.

46 straipsnis

AİNS galimybių atitikties bandymas

Kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas, kuris naudoja AİNS sistemą, užtikrinančią paleidimo po visuotinės avarijos galimybę, bent kas trejus metus atlieka paleidimo po visuotinės avarijos galimybės bandymą pagal Reglamento (ES) 2016/1447 70 straipsnio 11 dalyje nustatytą metodiką.

47 straipsnis

Apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio relių atitikties bandymas

Kiekvienas STO ir PSO nacionaliniu lygmeniu nustatytinu periodiškumu atlieka savo įrenginiuose naudojamų apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio relių bandymą pagal Reglamento (ES) 2016/1388 37 straipsnio 6 dalyje ir 39 straipsnio 5 dalyje nustatytą metodiką.

48 straipsnis

Ryšio sistemų bandymas

1. Kiekvienas pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytas STO ir STN, kiekvienas PSO ir kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas bent kartą per metus išbando 41 straipsnyje nurodytas ryšio sistemas.
2. Kiekvienas pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytas STO ir STN, kiekvienas PSO ir kiekvienas veikimo atkūrimo paslaugų teikėjas bent kas penkerius metus išbando savo ryšio sistemų atsarginio maitinimo šaltinius.
3. Iki 2024 m. gruodžio 18 d. kiekvienas PSO, konsultuodamasis su kitais PSO, nustato PSO tarpusavio ryšio bandymų planą.

49 straipsnis

Priemonių ir įrangos bandymas

1. Kiekvienas PSO bent kartą per metus išbando savo pagrindinės ir atsarginės dispečerinių pagrindinių ir atsarginių elektros energijos šaltinių galimybes, kaip numatyta 42 straipsnyje.

2. Kiekvienas PSO bent kas trejus metus išbando pagrindinių ir atsarginių Reglamento (ES) 2017/1485 24 straipsnyje nurodytų kritinės svarbos priemonių ir įrangos veikimą. Jei šios priemonės ir įranga yra susijusios su STO arba STN, šios šalys dalyvauja atliekant šį bandymą.
3. Kiekvienas PSO bent kas penkerius metus išbando atsarginių elektros energijos šaltinių galimybę užtikrinti pastočių, kurios pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytos kaip esminės svarbos pastotės veikimo atkūrimo plano procedūroms atlikti, svarbiausias paslaugas. Jei šios pastotės yra skirstomuosiuose tinkluose, šį bandymą atlieka STO.
4. Kiekvienas PSO bent kartą per metus atlieka 42 straipsnio 4 dalyje nurodyto pagrindinės dispečerinės funkcijų perkėlimo į atsarginę dispečerinę bandymą.

2 SKIRSNIS

Sistemos apsaugos planų ir veikimo atkūrimo planų atitikties bandymas ir peržiūra

50 straipsnis

Sistemos apsaugos plano atitikties bandymas ir periodinė peržiūra

1. Kiekvienas STO, susijęs su apkrovos atjungimo dėl nepakankamo dažnio įgyvendinimu savo įrenginiuose, kartą per metus pateikia atnaujintą pranešimą 12 straipsnio 6 dalies b punkte nurodytam pranešusiam PSO. Šiame pranešime nurodomi dažnio nuostatai, kuriems esant inicijuojamas grynosios apkrovos atjungimas, ir procentinė esant kiekvienam tokiam nuostaciui atjungiamos grynosios apkrovos dalis.
2. Kiekvienas PSO, remdamasis 1 dalyje nurodytais metiniais rašytiniais pranešimais ir, kai tinkama, išsamia įgyvendinimo PSO įrenginiuose informacija, stebi, ar tinkamai įgyvendinamas apkrovos atjungimas dėl nepakankamo dažnio.
3. Kiekvienas PSO bent kas penkerius metus peržiūri visos savo sistemos apsaugos planą, siekdamas įvertinti jo veiksmingumą. Atlikdamas šią peržiūrą PSO atsižvelgia bent į:
 - a) savo tinklo tobulinimą ir plėtrą nuo paskutinės peržiūros arba pirmo projekto parengimo;
 - b) perdavimo sistemoje ir skirstomuosiuose tinkluose nuo paskutinės peržiūros arba pirmo projekto parengimo įrengtos naujos įrangos galimybes;
 - c) STN, pradėjusius eksploatuoti įrangą po paskutinės peržiūros arba pirmo projekto parengimo, jų galimybes ir svarbias siūlomas paslaugas;
 - d) atliktus bandymus ir sistemos incidentų analizę pagal Reglamento (ES) 2017/1485 56 straipsnio 5 dalį ir
 - e) veiklos duomenis, surinktus įprastos eksploatacijos metu ir po trikdžio.
4. Kiekvienas PSO pagal 3 dalį peržiūri atitinkamas savo sistemos apsaugos plano priemones prieš bet kokią esminį tinklo konfigūracijos pakeitimą.
5. Nustatęs, kad sistemos apsaugos planą reikia pritaikyti, PSO jį iš dalies pakeičia ir šiuos pakeitimus įgyvendina pagal 4 straipsnio 2 dalies c ir d punktus ir 11 bei 12 straipsnius.

51 straipsnis

Veikimo atkūrimo plano atitikties bandymas ir periodinė peržiūra

1. Kiekvienas PSO bent kas penkerius metus peržiūri savo veikimo atkūrimo plano priemones, atlikdamas kompiuterinio modeliavimo bandymus ir remdamasis pagal 23 straipsnio 4 dalį nustatytų STO ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų pateiktais duomenimis. Šiuos modeliavimo bandymus PSO nustato specialioje bandymo procedūroje, kuri apima bent:
 - a) veikimo atkūrimo įjungiant įtampą kelią nuo veikimo atkūrimo paslaugų teikėjų, kurie užtikrina paleidimo po visuotinės avarijos arba izoliuotojo veikimo galimybes;
 - b) energijos tiekimą elektros energijos gamybos modulių svarbiausiems pagalbiniais įrenginiais;
 - c) apkrovos pakartotinio prijungimo procesą ir
 - d) izoliuotojo veikimo tinklų resinchronizavimo procesą.

2. Be to, kai PSO mano, kad tai būtina veikimo atkūrimo plano veiksmingumui užtikrinti, kiekvienas PSO atlieka veikimo atkūrimo plano dalių eksploatacinius bandymus, koordinuodamas veiksmus su STO, nustatytais pagal 23 straipsnio 4 dalį, ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjais. PSO, konsultuodamasis su STO ir veikimo atkūrimo paslaugų teikėjais, tokius eksploatacinius bandymus nustato specialioje bandymo procedūroje.
3. Kiekvienas PSO bent kas penkerius metus peržiūri savo veikimo atkūrimo planą, siekdamas įvertinti jo veiksmingumą.
4. Kiekvienas PSO pagal 1 dalį peržiūri atitinkamas savo veikimo atkūrimo plano priemones ir prieš bet kokį esminį tinklo konfigūracijos pakeitimą peržiūri jų veiksmingumą.
5. Nustatęs, kad veikimo atkūrimo planą reikia pakoreguoti, PSO jį iš dalies pakeičia ir šiuos pakeitimus įgyvendina pagal 4 straipsnio 2 dalies c ir d punktus ir 23 bei 24 straipsnius.

VII SKYRIUS

ĮGYVENDINIMAS

52 straipsnis

Stebėseną

1. Vadovaudamasis Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnio 8 dalimi, ENTSO-E stebi, kaip įgyvendinamas šis reglamentas. Stebėseną visų pirma apima šiuos klausimus:
 - a) šio reglamento įgyvendinimo, susijusio su 4 straipsnio 2 dalyje išvardytais elementais, nacionalinių skirtumų nustatymą;
 - b) sistemos apsaugos planų ir veikimo atkūrimo planų derėjimo vertinimą, kurį pagal 6 straipsnį atlieka PSO;
 - c) pagal 6 straipsnį sutartas slenkstines vertes, kurias peržengus, vieno arba daugiau PSO veiksmų, vykdomų sistemai esant avarinės, visiško atsijungimo ar veikimo atkūrimo būsenos, poveikis kitiems pralaidumo skaičiavimo regiono PSO laikomas reikšmingu;
 - d) 36 straipsnio 7 dalyje nurodytos ataskaitos rengimo tikslu – pagal 36 straipsnio 1 dalį PSO nustatytą rinkos veiklos sustabdymo ir atkūrimo taisyklių suderinimo lygį;
 - e) 39 straipsnyje nurodytų atsiskaitymo už disbalansą ir atsiskaitymo už balansavimo energiją, kai rinkos veikla sustabdyta, taisyklių suderinimo lygį.
2. Agentūra, bendradarbiaudama su ENTSO-E, iki 2018 m. gruodžio 18 d. parengia aktualios informacijos, kurią ENTSO-E turi pateikti Agentūrai pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnio 9 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį, sąrašą. Aktualios informacijos sąrašas gali būti atnaujinamas. ENTSO-E kaupia išsamų standartizuotos formos skaitmeninių duomenų archyvą, kuriame saugoma Agentūros reikalaujama informacija.
3. Atitinkami PSO ENTSO-E pateikia informaciją, būtiną 1 ir 2 dalyse nurodytoms užduotims atlikti.
4. Pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnį gavę atitinkamos reguliavimo institucijos prašymą, STO ir 39 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai pagal 2 dalį reikiamą informaciją pateikia PSO, tačiau siekiant išvengti informacijos dubliavimo tai netaikoma tais atvejais, kai šią informaciją reguliavimo institucijos, PSO, Agentūra arba ENTSO-E jau yra gavę vykdydami atitinkamas įgyvendinimo stebėsenos užduotis.

53 straipsnis

Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas

Agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su ENTSO-E, organizuoja suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą nagrinėjant šio reglamento įgyvendinimo klausimus. Toks dalyvavimas apima reguliarius susitikimus su suinteresuotaisiais subjektais, siekiant nustatyti problemas ir pasiūlyti patobulinimus, susijusius su šio reglamento reikalavimais.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

54 straipsnis

Sutarčių ir bendrųjų sąlygų pakeitimai

Visos atitinkamos sutarčių nuostatos, taip pat PSO, STO ir STN bendrųjų sąlygų nuostatos, susijusios su sistemos eksploatavimu, turi atitikti šio reglamento reikalavimus. Todėl tos sutartys ir bendrosios sąlygos turi būti atitinkamai pakeistos.

55 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

15 straipsnio 5–8 dalys, 41 straipsnis ir 42 straipsnio 1, 2 ir 5 dalys taikomi nuo 2022 m. gruodžio 18 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2017 m. lapkričio 24 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Automatinio apkrovos atjungimo esant nepakankamam dažniui schemos savybės

Parametras	Žemyninės Europos sinchroninėje zonoje taikomos vertės	Šiaurės Europos sinchroninėje zonoje taikomos vertės	Didžiosios Britanijos sinchroninėje zonoje taikomos vertės	Airijos sinchroninėje zonoje taikomos vertės	Matavimo vienetai
Privalomas pradinis apkrovos atjungimo lygis Dažnis	49	48,7–48,8	48,8	48,85	Hz
Privalomas pradinis apkrovos atjungimo lygis Atjungtina apkrova	5	5	5	6	Visos apkrovos procentas nacionaliniu lygmeniu
Privalomas galutinis apkrovos atjungimo lygis Dažnis	48	48	48	48,5	Hz
Privalomas galutinis apkrovos atjungimo lygis Suminė atjungtina apkrova	45	30	50	60	Visos apkrovos procentas nacionaliniu lygmeniu
Igyvendinimo intervalas	± 7	± 10	± 10	± 7	Visos apkrovos procentas nacionaliniu lygmeniu esant tam tikram dažniui
Mažiausias žingsnių skaičius privalomam galutiniam lygiui pasiekti	6	2	4	6	Žingsnių skaičius
Didžiausia kiekvienu žingsniu atjungtina apkrova	10	15	10	12	Visos apkrovos procentas nacionaliniu lygmeniu tam tikram žingsniui